

national
museum
in
cardiff
amgueddfa
genedlaethol
caerdydd

big pit
national
coal
museum
amgueddfa
lofaol
cymru

national
slate
museum
amgueddfa
lechi
cymru

st fagans
national
history
museum
sain ffragan
amgueddfa
werin
cymru

national
roman legion
museum
amgueddfa
lleng rufeinig
cymru

national
wool
museum
amgueddfa
wlan
cymru

national
museum
wales
amgueddfa
cymru

Adroddiad Ariannol 2014/15

Amgueddfa
Genedlaethol
y Glannau

STORI DIWYDIANT A
BLAENGAREDD CYMRU

Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd
Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP
+ 44 (0) 29 2039 7951

Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru
Blaenafon, Torfaen NP4 9XP
0300 1112333

Amgueddfa Lechi Cymru
Gilfach Ddu, Llanberis, Gwynedd LL55 4TY
0300 1112333

Amgueddfa Genedlaethol y Glannau
Ffordd Ystumllwynarth, Ardal Forwrol, Abertawe SA1 3RD
0300 1112333

Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru
Sain Ffagan, Caerdydd CF5 6XB
+ 44 (0) 29 2057 3500

Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru
Stryd Fawr, Caerllion NP18 1AE
0300 1112333

Amgueddfa Wlân Cymru
Dre-fach Felindre, Llandysul, Sir Gaerfyrddin SA44 5UP
0300 1112333

Y Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol
Nantgarw, Rhondda Cynon Taf CF15 7QT
+ 44 (0) 29 2057 3651

Cyhoeddwyd yn 2015 gan
Amgueddfa Cymru, Parc Cathays, Caerdydd. CF10 3NP
© Amgueddfa Genedlaethol Cymru

Cynhyrchu: Mari Gordon
Dylunio: Andrew Griffiths Design
Argraffu: Minuteman Press

Cedwir pob hawl. Ni chaniateir atgynhyrchu, storio mewn system adfer na throsglwyddo unrhyw ddarn o'r cyhoeddiad hwn mewn unrhyw ffurf neu trwy unrhyw fodd boed yn drydanol, yn fecanyddol neu fel arall, heb yn gyntaf geisio caniatâd ysgrifenedig Amgueddfa Cymru neu ddeiliad/deiliaid yr hawlfraint, neu fel y mae'r gyfraith yn ei ganiatáu. Dylid anfon unrhyw ymholiadau eraill at yr Adran Gyhoeddi, Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, CAERDYDD CF10 3NP.

Mae'r Adroddiad Ariannol hwn ar gael ar ein gwefan:
www.amgueddfacymru.ac.uk

Argraffwyd yr Adroddiad hwn ar bapur â Thystysgrif Amgylchedd ISO 14001. Fe'i gwnaed o ffibr pren o goedwigoedd cynaliadwy, mae'n bydradwy a gellir ei ailgylchu.

national
museum
wales
amgueddfa
cymru

ADRODDIAD ARIANNOL BWRDD YMDDIRIEDOLWYR AMGUEDDFA CYMRU

Cefndir Statudol ac Ymgysylltiad Rhanddeiliaid

Sefydlwyd Amgueddfa Genedlaethol Cymru trwy Siarter Frenhinol ym 1907 ac mae'n parhau i fod wedi'i chofrestru fel endid cyfreithiol ac elusen o dan yr enw hwn (Rhif Siarter Brenhinol RC000369, Rhif Elusen 525774, Rhif TAW GB 783 4541 10). Enw cyhoeddus cyfredol y sefydliad yw Amgueddfa Cymru.

Mae'n elusen gofrestredig annibynnol, ac yn cael ei hariannu'n bennaf trwy gymorth grant gan Lywodraeth Cymru fel Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru (CNLC).

Ein hamcan craidd, a nodir yn y Siarter Frenhinol, yw 'hyrwyddo addysg y cyhoedd'. Mae hyn yn golygu datblygu ein casgliadau, gofalu amdanynt, eu hastudio a chynnal mynediad atynt er lles cymdeithas, a hynny am byth. Mae'r Siarter (1907, a ddiwygiwyd ym 1991 a 2006) yn nodi y dylid cyflawni hyn:

- (i) yn bennaf, trwy sicrhau cynrychiolaeth gynhwysfawr i wyddoniaeth, celfyddyd, diwydiant, hanes a diwylliant Cymru neu sy'n berthnasol i Gymru, ac
- (ii) yn gyffredinol, trwy gasglu, cofnodi, diogelu, egluro a chyflwyno gwrthrychau a phethau a gwybodaeth gysylltiedig, boed yn gysylltiedig â Chymru ai peidio, y bwriedir iddynt hybu gwell dealltwriaeth a hyrwyddo ymchwil.

Yn 2014/15 fe wnaethom barhau i weithredu'r Cynllun a'r Polisi Ymgynghori sy'n egluro'r gwerthoedd, yr egwyddorion a'r technegau cyfranogi allweddol mewn perthynas â'n prif weithgareddau ymgynghorol. Yn ystod y cyfnod hwn, parhaodd y prif bwyslais ar ymgysylltu â rhanddeiliaid er mwyn llywio ein project sylweddol i ailddatblygu Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru. Yma, er enghraifft, cwblhaodd y rhaglen *Our Museum*, a noddir gan Sefydliad Paul Hamlyn, ei thrydedd flwyddyn ac mae wedi cydweithio â sefydliadau partner i greu a chynnal cymuned o wirfoddolwyr ar gyfer Sain Ffagan, yn seiliedig ar anghenion y gwirfoddolwyr. Y nod yw rhoi newid diwylliant ar waith ym maes datblygu sgiliau ac arferion gwaith ar draws y sefydliad cyfan er mwyn ehangu'r gronfa wirfoddolwyr a sicrhau bod cyfleoedd i wirfoddolwyr yn rhan annatod o bob agwedd ar ein gwaith.

Nodau ac Amcanion

Yn ystod 2014/15 gwnaethpwyd gwaith helaeth i ddatblygu Gweledigaeth newydd ar gyfer y dyfodol – 'ysbrydoli pobl, newid bywydau'. Tra roedd y gwaith hwn yn mynd yn ei flaen, parhaodd ein blaenoriaethau yn unol â'r Weledigaeth a lanswyd yn 2005/06 'i greu amgueddfa ddysg o safon fyd eang', sef:

- **creu amgueddfeydd byw** lle mae'r casgliadau'n adrodd eu straeon mewn ffordd gliriach, a'r ymwelwyr yn profi bywyd ddoe a heddiw ac yn archwilio gwahanol bosibiliadau ar gyfer y dyfodol
- **datblygu casgliadau llewyrchus** sy'n cael eu defnyddio'n dda, sy'n gynaliadwy ac sy'n tyfu
- **canfod llwybrau i wneud synnwyr o'r byd** gan ddefnyddio amrywiaeth o gyfryngau sy'n addas ar gyfer gwahanol ddulliau dysgu, er mwyn creu mynediad cyfartal i'r casgliadau
- **dysgu trwy rannu** ein cynlluniau a'n dulliau o weithio ag ymwelwyr, er mwyn creu ffyrdd ystyrlon i'r amrywiaeth o bobloedd sydd wedi ymgartrefu yng Nghymru ddefnyddio'r casgliadau
- **cyfathrebu** fel y daw Amgueddfa Cymru'n adnabyddus ledled y byd fel canolfan ddysg o safon ryngwladol
- **tyfu trwy ddysgu** wrth blannu a dathlu sgiliau dysgu wrth wraidd ein holl waith
- **adeiladu ar ein hadnoddau** er mwyn creu sail gadarn a chryf i gyflawni ein Gweledigaeth ar gyfer y deng mlynedd nesaf a thu hwnt.

Safleoedd Amgueddfa Cymru

Yn ystod 2014/15 roeddem yn gweithredu saith o amgueddfeydd yn uniongyrchol ar hyd a lled Cymru:

Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd

Mae Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn unigryw ymysg amgueddfeydd cenedlaethol y Deyrnas Unedig o ran ehangder ei harddangosfeydd celfyddydol a hanes natur.

Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, Sain Ffagan, Caerdydd

Mae Sain Ffagan, un o amgueddfeydd awyr agored mwyaf blaenllaw Ewrop, yn rhan o'n grŵp o bum amgueddfa hanes cymdeithasol a diwydiannol. Gall ymwelwyr archwilio a mwynhau dros 2,000 o flynyddoedd o hanes mewn deugain a mwy o adeiladau o Fôn i Fynwy sydd wedi'u hailgodi yma.

Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru, Blaenafon, Torfaen

Mae hen bwll glo cyflawn Big Pit yn rhan ganolog o Safle Treftadaeth y Byd, Blaenafon. Dan arweiniad cyn-lowyr, caiff ymwelwyr eu tywys dros 90 metr i grombil tywyll y ddaear, er mwyn cael blas ar y tywyllwch dudew yr oedd y glowyr yn gweithio ynddo ddydd ar ôl dydd.

Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru, Caerllion, Casnewydd

Mae Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru wedi arddangos casgliad cyfoethog o ddarganfyddiadau Rhufeinig ers 150 o flynyddoedd a mwy – gan gynnwys cerfluniau, arysgrifau, cerrig bedd, deunyddiau adeiladu, mosaig labrinth, offer milwrol, crochenwaith, gwydr a gemwaith.

Amgueddfa Lechi Cymru, Llanberis, Gwynedd

Adroddir hanes y diwydiant llechi yng ngweithdai gwreiddiol chwarel Dinorwig. Yn ogystal â'r ffowndri, gefeiliau, siediau a'r olwyn ddŵr fwyaf ar dir mawr Prydain sy'n dal i weithio, gall ymwelwyr weld crefftwyd yn arddangos eu sgiliau hollti a thrin llechi â llaw.

Amgueddfa Wlân Cymru, Dre-fach Felindre, Sir Gaerfyrddin

Yng nghalon cefn gwlad y gorllewin, mae'r amgueddfa hon yn adrodd hanes y clwstwr o ddeugain melin oedd yng nghyffiniau Dre-fach Felindre ar un adeg. Hen felin y Cambrian Mills – yr unig felin sydd wedi parhau ar waith yn gyson ers y cychwyn – yw cartref yr Amgueddfa bellach.

Amgueddfa Genedlaethol y Glannau, Ardal Forwrol Abertawe

Mae Amgueddfa Genedlaethol y Glannau yn rhan ganolog o adfywiad Ardal Forwrol Abertawe. Hen warws rhestredig ar y glannau wedi'i gysylltu ag adeilad newydd, cyfoes o lechi a gwydr, yw cartre'r Amgueddfa. Fe'i hgorwyd ym mis Hydref 2005, penllanw strategaeth ddeng mlynedd o fuddsoddiad gwerth £40m yn ein pum amgueddfa gymdeithasol a diwydiannol ledled Cymru.

Hefyd mae'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn Nantgarw, Rhondda Cynon Taf, sy'n agored i'r cyhoedd trwy drefniant. Ar ben hynny, rydym yn gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau lleol ym mhob cwr o'r wlad, gan gynnwys Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam.

Llwyddiannau'r Flwyddyn

Llwyddodd y saith amgueddfa genedlaethol i ddenu 1.68 miliwn o ymweliadau yn 2014/15. Roedd hyn yn welliant ar y flwyddyn flaenorol, er gwaethaf cyllidebau llai a phroject ailddatblygu Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru.

2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
1,641,053	1,656,340	1,690,026	1,745,315	1,629,196	1,685,954

Cyflwynwyd y polisi mynediad am ddim yn 2001/02 – cam arloesol sydd wedi bron â dyblu ffigurau ymwelwyr amgueddfeydd cenedlaethol Cymru. Mae'r ymrwymiad hwn i hyrwyddo mynediad i bawb i hanes a diwylliant Cymru cyn gryfed ag erioed heddiw, ac mae'r polisi'n rhan o gynllun gweithredu Rhaglen Lywodraethu Llywodraeth Cymru ar gyfer 2011/16.

Mae taro'r cydbwysedd cywir rhwng diwallu anghenion a disgwyliadau ymwelwyr ffyddlon sydd gennym eisoes, a denu cynulleidfaoedd newydd, yn hollbwysig o ran cynyddu'r niferoedd a hefyd, o fewn y cyfanswm hwnnw, cynyddu nifer yr ymwelwyr o'r categorïau economaidd gymdeithasol C2, D ac E.

Un llwyddiant arbennig yw datblygiad parhaus yr Amgueddfa Gelf Genedlaethol ar lawr uchaf Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd. Mae wedi bod yn boblogaidd iawn gyda chynulleidfaoedd newydd. Daeth 446,635 o ymwelwyr i Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn 2014/15.

Adlewyrchir ein datblygiad uchaf ei broffil yn y cynnydd ar waith ailddatblygu sylweddol Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, project gwerth £25.5 miliwn a gefnogir gyda £12 miliwn o nawdd gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri – y grant mwyaf a ddyfarnwyd gan y Gronfa yng Nghymru erioed – a £6.9 miliwn gan Lywodraeth Cymru. Yn ein barn ni, dyma'r project amgueddfa mwyaf cyffrous sydd ar y gweill yn y Deyrnas Unedig ar hyn o bryd. Bydd Sain Ffagan ar ei newydd wedd yn amgylchedd unigryw ar gyfer addysg, ac yn adrodd hanes pobl Cymru mewn ffordd gwbl newydd. Am y tro cyntaf erioed yn unrhyw le, bydd casgliadau archaeoleg a hanes gwerin, diwylliant a diwydiant yn cael eu harddangos gyda'i gilydd mewn amgueddfa awyr agored, gan roi cyfle i ymwelwyr archwilio dros 200,000 o flynyddoedd o hanes Cymru mewn ffyrdd newydd arloesol.

Canlyniadau Ariannol ar gyfer y Flwyddyn

£432,000 oedd adnoddau i mewn cyfunol net Amgueddfa Cymru yn y flwyddyn ariannol hon (£5,031,000 yn 2013/14). Daeth cyfanswm o £35,291,000 o adnoddau i mewn i'r Amgueddfa (£35,356,000 yn 2013/14), gwariwyd cyfanswm o £34,780,000 (£30,246,000 yn 2013/14), a chyfran gwariant net y fenter ar y cyd oedd £79,000 (£79,000 yn 2013/14). Y cynnydd net mewn cyllid ar gyfer y flwyddyn ar ôl ystyried yr holl enillion a cholledion wedi'u gwireddu a heb eu gwireddu oedd £6,046,000 (cynnydd net o £3,691,000 yn 2013/14). Roedd balansau'r gronfa ar 31 Mawrth 2015 yn £97,011,000 (£90,956,000 ar 31 Mawrth 2014).

Prif weithgareddau Mentrau AOCC Cyf ar gyfer y flwyddyn oedd gwerthiant yn ein siopau manwerthu, gwasanaethau arlwyio mewnol a chontract, parcio ceir, trwyddedu lluniau, llogi corfforaethol, prydlesu a hawliau ffilmio. Gwnaeth y cwmni elw cyn cymorth rhodd i Amgueddfa Cymru o £521,000 ym mlwyddyn ariannol 2014/15 (£545,000 yn 2013/14).

Dangosyddion Perfformiad

Rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i fonitro a gwerthuso ein gwaith mewn ffyrdd meintiol ac ansoddol. Er bod ein dangosyddion perfformiad meintiol yn rhoi cipolwg ar berfformiad, mae data ansoddol o astudiaethau achos ac adroddiadau naratif yn parhau i ddarparu golwg fanylach a chyfle i bwysu a mesur ein gwaith a'i gyfoethogi.

Yn ystod 2014/15, fe wnaethom barhau i ddefnyddio fframwaith gwerthuso sy'n manteisio ar y ddau ddull hyn. Bydd y pecyn hwn a'r targedau a bennwyd ar gyfer 2015/16 a thu hwnt, mewn cyfnod o gynydd ariannol sylweddol yn y sector cyhoeddus, yn parhau i ganolbwyntio ar atgyfnerthu ein perfformiad rhagorol hyd yma, gan geisio sicrhau gwell canlyniadau i bobl Cymru trwy gyflawni ein Gweledigaeth tymor hir.

Dangosir canlyniadau ein dangosyddion perfformiad allweddol yn ystod 2014/15 yn y tabl isod:

Amcan Allweddol Map y Weledigaeth (Safbwynt)	Dangosydd Meintiol	Canlyniad 2013/14	Targed blynyddol	Canlyniad 2014/2015
Amgueddfeydd o safon ryngwladol (Pobl Cymru)	Nifer yr ymweliadau	1,629,196	1,590,000	1,685,954
Creu bri rhyngwladol (Pobl Cymru)	Nifer y sefydliadau y benthycwyd eitemau iddynt ar draws y byd	305	310	324
Cynulleidfaoedd â blaenoriaeth (Cynrychioli Cymru)	Nifer y digwyddiadau a dargedwyd at gynulleidfaoedd â blaenoriaeth	892	700	1,371
Casgliadau ac ymchwil (Cynrychioli Cymru)	Nifer y projectau ymchwil	237	200	215
	% o'r casgliadau sydd ar ffurf cofnodion cyfrifiadurol o safon stocrestr	50.7%	50.7%	50.9%
Cyfleu ein casgliadau (Cynrychioli Cymru)	Nifer yr ymweliadau addysg ffurfiol	210,543	205,000	205,055
	Nifer yr ymweliadau addysg anffurfiol	260,021	230,000	305,187
Cyfrngau digidol (Gwella perfformiad)	Nifer yr ymweliadau â'r wefan	1,962,026	1,400,000*	1,380,122
Hyrwyddo cynaliadwyedd (Llwyddiant ariannol)	Nifer y bobl fynychodd ddiwyddiadau eiriolaeth wedi'u targedu	1,158	1,000	1,655

* cyflwynwyd dull newydd o adrodd er mwyn dileu trawiadau gwefan awtomataidd

Fel y nodwyd eisoes, 1,685,954 oedd cyfanswm yr ymweliadau â'n hamgueddfeydd yn 2014/15 (1,629,196 yn 2013/14), o gymharu â tharged o 1,590,000. Cafwyd 1,380,122 o ymweliadau â'r wefan yn ystod yr un cyfnod (1,962,026 yn 2013/14). Mae'r gostyngiad o gymharu â'r flwyddyn flaenorol i'w briodoli i ddull mesur newydd a gyflwynwyd ar gyfer 2014/15 sy'n dileu trawiadau awtomatig. Roedd y ffigur hwn yn adlewyrchu perfformiad da yn erbyn y targed ar gyfer y flwyddyn, sef 1,400,000.

Mae ein gwaith ar wasanaethu'r sector addysg ffurfiol yn dal i ddenu niferoedd sylweddol o ymwelwyr, gyda 205,055 o ymweliadau addysg ffurfiol (210,543 yn 2013/14), sydd ychydig yn uwch na'r targed o 205,000. Gellir priodoli'r gostyngiad bach o flwyddyn i flwyddyn i ostyngiad yn nifer yr ymweliadau addysg â Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru tra bod y gwaith ailddatblygu ar y gweill.

Cafwyd 305,187 o ymweliadau addysg anffurfiol (260,021 yn 2013/14), a oedd ymhell uwchlaw'r targed o 230,000. Mae addysg anffurfiol bellach yn cynnwys nifer yr ymweliadau addysg 'gwerth ychwanegol' a nifer y cyfranogwyr mewn gweithgareddau addysg oddi ar y safle.

Er bod ein holl gasgliadau wedi'u cofnodi'n unol â chanllawiau'r Ymddiriedolaeth Gasgliadau, rydym wedi parhau â'r rhaglen o roi'r holl gofnodion ar gyfrifiadurol. Yn ystod 2014/15, ac ar sail casgliad o 5.1 miliwn o eitemau, llwyddwyd i greu cofnodion cyfrifiadurol o 50.9% o'r casgliadau i safon stocrestr (50.7% yn 2013/14).

Benthycwyd eitemau i gyfanswm o 324 o leoliadau (305 yn 2013/14), sydd ychydig yn uwch na'r targed o 310.

Buddsoddiad Cyfalaf

Yn sail i gyflawni'r Weledigaeth, mae'r rhaglen o waith cyfalaf yn parhau, gyda'r uwchgynllun cyfalaf yn canolbwyntio ar Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru.

Mae projectau o fewn y Cynllun Cyfalaf y gwnaed cynnydd arnynt yn ystod y flwyddyn yn cynnwys y gwaith ar ailddatblygu Sain Ffagan, uwchraddio ein seilwaith TGCh a gwaith ailwifro trydanol yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd a Sain Ffagan a gwelliannau cynnal a chadw yn Big Pit. Roedd y gwaith ailddatblygu yn Sain Ffagan yn cynnwys dymchwel rhan o'r prif adeilad, a chaiff hynny ei adlewyrchu yn yr adnoddau a ddefnyddiwyd fel lleihad yng ngwerth yr asedau sefydlog, a dechrau adeiladu'r adeilad newydd, sy'n cael ei gynnwys fel ychwanegiadau at yr asedau sefydlog.

Gweithio mewn Partneriaeth

Yn 2014/15, fe wnaethom barhau i weithio gyda phartneriaid ar hyd a lled Cymru a thu hwnt gyda'r nod o ddangos y casgliadau cenedlaethol mewn nifer o leoliadau gan gynnwys amgueddfeydd, orielau, canolfannau ymwelwyr a safleoedd treftadaeth.

Cwblhawyd yr arddangosfeydd ar gyfer y rhaglen Cyfoeth Cymru Gyfan yng Nghas-gwent, y Fenni, Llangollen a Phont-y-pŵl yn unol â'r amserlen a chawsant groeso brwd.

Ym mis Mai 2014 dyfarnodd Cronfa Dreftadaeth y Loteri grant gwerth £2.8 miliwn i Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar gyfer project Yr Ysgwrn, gydag arian cyfatebol gan Lywodraeth Cymru ac Awdurdod y Parc. Mae ein staff yn parhau i ddarparu cymorth arbenigol o ran curadu, cadwraeth a dehongli i dîm y project, ac yn cymryd rhan yng nghyfarfodydd y Grŵp Technegol.

Mae ein perthynas ag Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro yn Oriol y Parc wedi parhau i ddatblygu. Cynhaliwyd dwy arddangosfa lwyddiannus yn ystod y flwyddyn. Rhoddodd y cyntaf o'r rhain – *Llareggub: Darluniau Peter Blake ar gyfer Under Milk Wood gan Dylan Thomas* (Mai-Medi 2014) – gyfleoedd defnyddiol i weithio mewn partneriaeth â Chyngor Sir Caerfyrddin a Theatr Gwaun yn Abergwaun. *Delweddu Naturiol: Ffotograffau Hanesyddol a'r Tirlun* (Hydref 2014-Mawrth 2015) oedd yr ail arddangosfa. Roedd yr arddangosfa hon yn rhan o broject Ffotograffau Hanesyddol a ariannwyd gan Esmée Fairbairn. Ffotograffau hanesyddol o blith ein casgliadau oedd y testun, yn ogystal â lansio arddangosfa led-barhaol o waith Sutherland y bydd agweddau ohono'n ymateb i bob arddangosfa newydd.

Rydym wedi parhau i weithio'n agos ag Amgueddfa Bwrdeistref Sirol Wrecsam i gyflwyno ei rhaglen o arddangosfeydd. Roedd ein harddangosfa gwyddorau naturiol *Trysor yn Wir: Casgliad Mwynau Anhygoel Boneddiges Gymreig*, a ddangoswyd yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd ac Amgueddfa Powysland cyn hynny, ar gael am chwe mis tan fis Mehefin 2014. Dangoswyd *Gwir a Dychmygol: Cestyll yn y Tirlun Cymreig* rhwng mis Ionawr 2015 a mis Gorffennaf 2015. Rydym yn parhau i gynnal cyfarfodydd rheolaidd â staff o Gyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam a Llyfrgell Genedlaethol Cymru.

Mae gwaith partneriaeth rhyngwladol yn parhau'n flaenoriaeth ac mae ein perthynas gref â'r American Federation of Arts yn parhau i ffynnu. Agorodd yr arddangosfa deithiol *Pastures Green & Dark Satanic Mills: The British Passion for Landscape* ym mis Rhagfyr 2014 a bydd yn ymweld â phedwar lleoliad cyn dod i ben ym mis Ionawr 2016. Mae catalog i gyd-fynd â'r arddangosfa yn cael ei werthu ym mhob lleoliad. Rydym newydd ddechrau trafod â'r corff am y posibilrwydd o drefnu taith arall ac rydym hefyd yn ymchwilio i ymarferoldeb taith gelf i Japan ac Awstralia.

Mae gwaith partneriaeth yn parhau'n elfen allweddol o'n gwaith ac rydym yn parhau i ddatblygu partneriaethau sy'n caniatáu i'r casgliadau cenedlaethol gael eu cyflwyno mewn amrywiaeth o gyd-destunau ac i rannu sgiliau ac arbenigedd ar draws y sector.

Caffael Sbesimenau

Ein casgliadau sydd wrth wraidd ein gwasanaeth i'r cyhoedd, ac mae'n hanfodol eu bod yn parhau i ddatblygu

er mwyn diogelu ein treftadaeth ac adlewyrchu anghenion newidiol Cymru. Mae ein Grant Caffael Sbesimenau wedi lleihau'n sylweddol dros y blynyddoedd diwethaf, ond rydym yn parhau i'w ddefnyddio i ddenu nawdd ychwanegol ac rydym wedi derbyn cyfraniadau hael iawn gan ein cefnogwyr hirdymor, yn enwedig Ymddiriedolaeth Derek Williams, y Gronfa Gelf, Ymddiriedolaeth Elusennol Colwinston a noddwyr preifat.

Ymhlith prif bryniannau 2014/15 roedd nifer o weithiau celf, canfyddiadau archaeolegol, eitemau'n ymwneud â hanes cymdeithasol a diwydiannol Cymru a llu o sbesimenau'r gwyddorau natur.

Mae rhagor o wybodaeth ac enghreifftiau o'n gwaith i'w gweld yn ein Hadolygiad Blynyddol sy'n gyhoeddiad ar wahân a fydd ar gael yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Gweithgarwch Ymchwil

Mae ein hymchwil yn gwneud cyfraniad allweddol at wella dealltwriaeth o dreftadaeth, diwylliant ac amgylchedd naturiol Cymru, ac mae'n sail i'n holl wasanaethau cyhoeddus a gwaith prifysgolion ac ymchwilwyr annibynnol eraill. Rydym yn parhau i gael ein cydnabod yn Sefydliad Ymchwil Annibynnol gan Gyngor Ymchwil y Celfyddydau a'r Dyniaethau a Chyngor Ymchwil yr Amgylchedd Naturiol ac rydym yn gweithio gyda phartneriaid ym mhob sector perthnasol, yng Nghymru a thu hwnt.

Mae canfyddiadau gwaith ymchwil arall i agweddau cyhoeddus wedi bod yn werthfawr i ni a sefydliadau partner ym maes treftadaeth, diwylliant ac ymgysylltu â'r cyhoedd. Comisiynwyd ymchwil gennym i ffynonellau cyfredol ar gyfer gwerthuso dealltwriaeth y cyhoedd o hanes Cymru ar ran Grŵp Ymgysylltu â'r Cyhoedd Hanes Cymru. Mae'r grŵp yn adeiladu ar ganfyddiadau'r adroddiad trwy geisio galluogi sefydliadau eraill sydd â chyfrifoldeb dros annog y cyhoedd i ymddiddori mewn hanes i wneud hynny trwy ymateb i anghenion defnyddwyr.

Mae rhagor o wybodaeth ac enghreifftiau o'n gwaith i'w gweld yn ein Hadolygiad Blynyddol sy'n gyhoeddiad ar wahân a fydd ar gael yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Addysg a Chyfranogiad

Ni yw prif ddarparwr addysg tu allan i'r ystafell ddosbarth yng Nghymru. Rydym yn croesawu dros 205,000 o ddisgyblion a myfyrwyr i'n hamgueddfeydd bob blwyddyn. Yn 2014/15, croesawyd mwy na 275,000 o ddysgwyr anffurfiol a denwyd 28,000 o bobl i fanteisio ar gyfleoedd addysg tu hwnt i'n safleoedd.

Datblygir a darperir ein darpariaeth addysg ar y cyd ag asiantaethau allweddol ac mae'n cwmpasu addysg y blynyddoedd cynnar, y teulu, y gymuned ac addysg oedolion, yn ogystal ag addysg ffurfiol. Bydd bron un filiwn o blith yr 1.68 miliwn sy'n ymweld â ni'n dod yma gyda grŵp teulu – sy'n golygu mai ni yw un o'r darparwyr addysg a phrofiadau anffurfiol mwyaf i deuluoedd.

Rydym yn parhau i ddatblygu ein henw da am fod yn ganolfan arbenigedd yng Nghymru o ran cyfranogiad a chynhwysiant ym maes y celfyddydau, diwylliant a threftadaeth. Ym mis Ionawr 2015 cafodd pob un o'r wyth safle y Wobr Buddsoddi mewn Gwirfoddolwyr.

Rydym yn arwain gwaith ymchwil i werth a swyddogaeth cyrff diwyllianol o ran mynd i'r afael â chanlyniadau tlodi a hyrwyddo cynhwysiant a mynediad cyfartal i gyfleoedd cyfranogi diwyllianol. Rydym yn parhau i weithio'n agos â Llywodraeth Cymru i weithredu'r argymhellion yn adroddiad y Farwnes Andrews.

Yn ystod 2014/15, ailgynlluniwyd ein gwefan er mwyn datrys problemau dylunio ac adlewyrchu newidiadau yn y sefydliad, yn ogystal â diweddarau'r dechnoleg, er enghraifft trwy greu gwefannau sy'n gyfeillgar i gyfrifiaduron llechen a ffonau clyfar. Dechreuwyd hefyd ar y gwaith o ddatblygu Strategaeth Ddigidol, gyda'r nod o ymgorffori technoleg ddigidol ym mhob rhan o'n gwaith, gan ddarparu gwasanaethau agored, hygyrch a hyblyg sy'n cysylltu cymunedau o ddefnyddwyr â'n casgliadau.

Mae rhagor o wybodaeth ac enghreifftiau o'n gwaith i'w gweld yn ein Hadolygiad Blynyddol sy'n gyhoeddiad ar wahân a fydd ar gael yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Arddangosfeydd

Ni yw prif gorff cynhyrchu arddangosfeydd diwyllianol, treftadaeth a'r gwyddorau naturiol yng Nghymru. Rydym yn gweithio gyda'n cymunedau, ein partneriaid a'n rhanddeiliaid ar draws ein hamgueddfeydd i gynhyrchu arddangosfeydd ac arddangosiadau sy'n apelio at ein holl ymwelwyr. Yn 2014/15, trefnwyd deugain a phump o arddangosfeydd, gan gynnwys yn ein holl amgueddfeydd ac yn ein lleoliad partner Oriol y Parc, a thair arddangosfa deithiol.

Rydym yn cyflwyno rhaglen fawr o arddangosfeydd, cyhoeddiadau a digwyddiadau i goffáu'r Rhyfel Byd Cyntaf rhwng 2014 a 2018. Mae manylion uchafbwyntiau eraill rhaglen arddangosfeydd dros dro 2014/15 i'w gweld yn ein Hadolygiad Blynyddol sy'n gyhoeddiad ar wahân a fydd ar gael yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Codi Arian a Gwirfoddolwyr

Roedd 2014/15 yn flwyddyn lwyddiannus arall o ran codi arian, gydag incwm o £1,821,000 trwy roddion a chymynroddion a £490,000 trwy addewidion. Cafwyd £1,240,000 o roddion ar ffurf asedau treftadaeth hefyd.

Canolbwyntiwyd ar barhau â'r ymgyrch codi arian ar gyfer ailddatblygu Sain Ffagan, a lansiwyd y llynedd. Y swm i'w godi oedd £2.8 miliwn, sef yr ymgyrch fwyaf o'i bath i ni ei chynnal. Erbyn dechrau'r flwyddyn ariannol, roedd £1 miliwn eisoes wedi'i godi, a chodwyd £1.1 miliwn arall yn ystod 2014/15.

Roedd gweithgareddau codi arian newydd ar gyfer Sain Ffagan yn cynnwys project peilot ariannu torfol ar y cyd â'r Gronfa Gelf i ddenu arian ar gyfer Bryn Eryr, ein hail-gread o fferm Oes yr Haearn; £10,000 ychwanegol gan Sefydliad Elusennol Simon Gibson, gan ddod â chyfanswm ei gyfraniad i £20,000; a £5,000 o gymorth mewn nwyddau gan gwmni seiri maen lleol RP Williams-Jones Stone Merchants. Defnyddiwyd y taliadau grant a addawyd yn ystod y flwyddyn flaenorol o Gynllun Grant Cyfamod Cymunedol y Lluoedd Arfog, Cronfa Cymunedau Tirlenwi Lafarge Aggregates Ltd, Sefydliad Moondance ac Ymddiriedolaeth Elusennol Dyfrig a Heather John, yn ogystal â thaliadau a addawyd gan aelodau unigol o Gylch Cyfrannu Sain Ffagan a'r ail o dri rhandaliad gan Eilor.

Cafwyd gwaddol sylweddol o £750,000 i gefnogi Sain Ffagan ac Amgueddfa Genedlaethol y Glannau.

Adolygwyd Cynllun aelodaeth y noddwyr a bydd hynny o gymorth wrth lywio strategaeth a datblygiad y cynllun ar gyfer y dyfodol. Ar 31 Mawrth 2015 roedd 153 o aelodau, y nifer fwyaf erioed, ac roeddent yn cyfrannu £30,000.

Parhaodd The People's Postcode Trust i roi cymorth sylweddol i ni gyda grant o £200,000, a bydd rhan o hwnnw'n parhau i gefnogi dwy brentisiaeth yn Sain Ffagan.

Roedd y cymorth ar gyfer projectau a rhaglenni eraill yn cynnwys grantiau o £349,000 gan Collecting Cultures Cronfa Dreftadaeth y Loteri, i gefnogi project hynafiaethau cludadwy newydd, grant o £9,000 gan Arts and Business Cymru i gefnogi interniaeth yn yr Adran Ddatblygu a nawdd gan SRK Consulting a chylchgrawn NME ar gyfer arddangosfeydd. Cefnogwyd yr Ŵyl Fwyd yn Sain Ffagan gan Lywodraeth Cymru am yr ail flwyddyn yn olynol gyda grant o £9,000. Cefnogwyd digwyddiadau arbennig gan y Post Brenhinol, Cynllun Cyfamod Cymunedol y Lluoedd Arfog a Geldards LLP.

Mae'r gefnogaeth hael yn parhau gan Ymddiriedolaeth Elusennol Colwinston i raglen gelf gyfoes yr Amgueddfa Gelf Genedlaethol; gan Ymddiriedolaeth Derek Williams tuag at bryniannau'r Amgueddfa Gelf Genedlaethol; gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri Cymru trwy'r Cynllun Sgiliau Garddwriaeth Treftadaeth; gan Sefydliad Paul Hamlyn tuag at raglen *Our Museum* a chan Ymddiriedolaeth Pilgrim, Ymddiriedolaeth Edina, Sefydliad Henry Moore, Cronfa Waddol Dr Dewi Davies a Cadw ar gyfer project Ogof Cathole.

Parhaodd Cyfeillion Amgueddfa Cymru i gefnogi ein gwaith mewn tair prif ffordd.

- Yn llysgenhadon dros ein gwaith, gan ddarparu rhaglen o sgysiau, teithiau a gweithgareddau eraill sy'n ategu ein gweithgareddau addysgol.
- Trwy ddarparu grŵp o wirfoddolwyr i gefnogi'n gwaith. Mae Cyfeillion yn cyfarfod a chyfarfod grwpiau

ac unigolion, fel grwpiau Cyfeillion amgueddfeydd eraill ac ymwelwyr achlysurol, a hefyd yn helpu staff curadurol ym mhob un o'n meysydd gwaith. Mae'n bwysig nodi ein bod yn ystyried hyn yn ychwanegiad gwerthfawr at ein gwaith.

- Trwy roi cymorth ariannol i nifer o broiectau a noddi'r datganiadau ar yr organ yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd ac, eleni, trwy gyfrannu'n hael at broiect ailddatblygu Sain Ffagan trwy roi nawdd cyfatebol er mwyn ein galluogi i ddymchwel y Pentref Celtaidd ac adeiladu Bryn Eryr. Cafodd Amgueddfa Cymru rodd ariannol sylweddol ganddynt hefyd yn ystod y flwyddyn, ac rydym wrthi'n trafod sut i ddefnyddio'r rhodd arbennig o hael hon.

Cawsom gymorth gan nifer o unigolion a sefydliadau eraill yn ystod y flwyddyn ac rydym yn ddiolchgar iawn i bob un ohonynt.

Bu ein Cydlynnydd Gwirfoddolwyr hefyd yn gweithio gyda chydweithwyr i wella'r cyfleoedd gwirfoddoli. O ganlyniad, cawsom 9,238 awr o gyfraniad gan wirfoddolwyr yn ystod 2014/15. Roedd hyn yn cynnwys cyfraniad y gwirfoddolwyr tuag at waith cerdded maes archaeolegol, gwaith curadurol a chadwraeth tu ôl i'r llenni, teithiau celf, gweithgareddau addysg ar gyfer y cyhoedd a helpu i gynnal a chadw ein gerddi a'r fferm. Mawr yw ein dyled iddynt am eu hymroddiad i'r elfen hon o'n gweithgareddau sydd ar gynydd.

Adroddiad ar Gynaliadwyedd

Mae'r adroddiad hwn wedi'i lunio yn unol â'r canllawiau a osodwyd gan Drysorlys Ei Mawrhydi yn y ddogfen *Public Sector Annual Reports: Sustainability Reporting Guidance*.

Ein nod yw creu amgueddfeydd cynaliadwy trwy ddatblygu arferion cynaliadwy ar gyfer y saith amgueddfa a hyrwyddo ffordd o fyw gynaliadwy trwy'r arddangosfeydd, digwyddiadau a rhaglenni addysg, er enghraifft helpu ysgolion i hyrwyddo Addysg ar gyfer Datblygu Cynaliadwy trwy ein project SCAN. Rydym yn gweithio'n agos gyda phartneriaid megis Cynnal Cymru a Sustrans ar faterion datblygu cynaliadwy.

Hefyd, nod llawer o'n hymchwil craidd yw gwella dealltwriaeth o'r amgylchedd naturiol a diwylliannol, er enghraifft ymchwil i newid yn yr hinsawdd.

Mae gennym Fforwm Datblygu Cynaliadwy sy'n ystyried materion, gwneud argymhellion i'r cyfarwyddwyr ac Ymddiriedolwyr yn unol â hynny a sbarduno datblygiad polisi. Mae'r Fforwm yn hyrwyddo arferion datblygu cynaliadwy ar draws pob safle.

I gael rhagor o wybodaeth am sut rydym yn mynd ati i greu amgueddfa gynaliadwy, gan gynnwys y Datganiad Amgylcheddol, ewch i www.amgueddfacymru.ac.uk/cynaliadwyedd.

Perfformiad

Mae gwarchod trysorau'r genedl ac agor ein drysau i dros 1.6 miliwn o ymwelwyr y flwyddyn yn defnyddio llawer o ynni. Mae ein Polisi Ynni wedi'i fabwysiadu fel cam mawr ymlaen tuag at wella effeithlonrwydd ynni, ac fel prawf o'n cefnogaeth i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr. Rydym yn cymryd rhan yn y Cynllun Effeithlonrwydd Ynni yr Ymrwymiad Lleihau Carbon (CRC).

Yn 2014/15 roedd gostyngiad o 10.3% yng nghyfanswm yr allyriadau, a gwelwyd lleihad yn y defnydd o nwy a thrydan.

Roedd gostyngiad o 3.4% yng nghyfanswm y gwastraff yn 2014/15. Cafwyd cynnydd bach o 4.5% yn y gwastraff tirlenwi yn ystod y flwyddyn, fodd bynnag rydym wedi cyflawni gostyngiad o 21% mewn gwastraff tirlenwi o gymharu â 2010/11.

Cafwyd gostyngiad o 21.4% yn y defnydd o ddŵr yn 2014/15 yn sgil cywiro'r gollyngiadau a effeithiodd ar y defnydd yn 2013/14. Mae cyfanswm y defnydd o ddŵr wedi gostwng 44.8% ers 2010/11.

Mae'r tablau canlynol yn darparu gwybodaeth ariannol ac anariannol manwl am allyriadau nwyon tŷ gwydr, gwastraff a'r defnydd o adnodd y mae pen draw iddo (dŵr). Mae data allyriadau cwmpas 1 a chwmpas 2

yngylch nwyon tŷ gwydr wedi'i gael o'n cronfa ddata CRC, mae allyriadau cwmpas 3 wedi'u cyfrifo gan ddefnyddio ffigurau milltiroedd blynyddol a ddarparwyd gan y cyflenwr llogi ceir, y data gwastraff wedi'i gasglu o adroddiadau gwastraff safleoedd unigol, a data defnydd o ddŵr wedi'i gael o wybodaeth ar filiau.

Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr		2014/15	2013/14	2012/13	2011/12	2010/11
Dangosyddion anariannol (tCO ₂)	Allyriadau Cwmpas 1 (Uniongyrchol) – nwy	1,500	1,600	1,763	1,430	1,415
	Allyriadau 2 (Anuniongyrchol) – trydan a brynwyd	3,047	3,464	3,732	3,903	4,203
	Allyriadau Cwmpas 3 (Teithio busnes)	37	45	36	36	36
	Cyfanswm	4,584	5,109	5,531	5,369	5,654
Defnydd cysylltiedig o ynni (kWh'000)	Nwy	8,086	8,673	9,540	7,732	7,650
	Trydan	5,716	6,404	7,109	7,434	8,007
	Cyfanswm	13,802	15,077	16,649	15,166	15,657
Dangosyddion ariannol (£)	Nwy	192,203	268,211	296,370	216,011	164,322
	Trydan	571,349	587,226	644,728	617,046	591,541
	Ffi gweinyddu CRC	1,290	1,290	1,290	1,290	1,290
	Teithio ar Fusnes Swyddogol	200,089	198,233	175,775	166,418	172,184
	Cyfanswm	964,931	1,054,960	1,118,163	1,000,765	929,337

Targedau a Pherfformiad

Mae ein Datganiad Amgylcheddol wedi gosod targed, sef cynhyrchu 2% yn llai o CO₂ trwy ynni a chludiant bob blwyddyn. Yn 2014/15 roedd gostyngiad o 10.3%. Bu gostyngiad o 19.6% ers 2010/11.

Mae'r gostyngiad yn y defnydd o drydan wedi'i gyflawni trwy ddulliau amrywiol, gan gynnwys gosod uned gwres a phŵer cyfunol yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn 2011/12, gosod paneli solar yn Big Pit a'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn 2012/13, cyfres o fentrau TG a roddwyd ar waith o 2011/12 ymlaen a gosod system goleuadau a rheoli newydd yn yr orielau celf yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn 2014/15.

Ers rhai blynyddoedd bellach, rydym wedi annog staff ac ymwelwyr i ddefnyddio dulliau teithio cynaliadwy ar gyfer teithiau i'w safleoedd, er enghraifft mae project ailddatblygu Sain Ffagan yn cynnwys cynllun teithio fydd yn hyrwyddo teithio cynaliadwy i ymwelwyr a staff. Mae uwchraddio'r cyfarpar fideogynadleda yn 2011/12 hefyd wedi lleihau nifer y teithiau rhwng safleoedd ar gyfer cyfarfodydd. Yn 2014/15 gostyngodd CO₂ yn sgil llogi ceir 17.7% oherwydd cyfuniad o lai o filltiroedd a mwy o geir yn defnyddio diesel yn hytrach na phetrol.

Gwastraff		2014/15	2013/14	2012/13	2011/12	2010/11
Dangosyddion anariannol (tunelli)	Gwastraff peryglus	1.2	0.0	0.6	0.4	1.1
	Gwastraff nad yw'n beryglus:					
	– Tirlenwi	818.2	783.0	697.7	907.9	1,035.7
	– Ailddefnyddio/Ailgylchu	1,968.8	2,099.2	1,629.1	1,239.5	1,100.0
	– Llosgi	19.7	24.7	3.2	3.2	3.2
Cyfanswm y gwastraff	2,807.8	2,906.9	2,330.6	2,151	2,140	
Dangosyddion ariannol (£)	Cyfanswm cost gwaredu	28,943	37,268	29,981	25,159	22,778

Targedau a Pherfformiad

Targed ymrwymadau Gwyrdd y Llywodraeth ar wastraff yw gostyngiad o 25% yng nghyfanswm y gwastraff o lefelau 2009/10 erbyn 2015.

Rydym yn annog lleihau gwastraff trwy fwy o ailgylchu a hyrwyddo ailddefnyddio a lleihau yn frwd ar draws ein holl safleoedd.

Mae'r gostyngiad o 3.4% yng nghyfanswm y gwastraff yn 2014/15 yn dilyn cynnydd o 24.7% oherwydd y gwaith adeiladu yn Sain Ffagan. Parhaodd y gwaith adeiladu i greu swm sylweddol o wastraff, ac mae'n egluro'r cynnydd o 4.5% yn y gwastraff tirlenwi. Mae'r gwastraff tirlenwi yn parhau i fod yn sylweddol is (21%) nag yn 2010/11. Gwelwyd gostyngiad yng nghyfanswm y gwastraff ar bum safle o blith yr wyth yn 2014/15 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Y Defnydd o Adnodd y Mae Pen Draw Iddo		2014/15	2013/14	2012/13	2011/12	2010/11
Dangosyddion anariannol ('000m ³)	Cyfanswm defnydd dŵr	20,768	26,434	20,875	31,929	37,593
Dangosyddion ariannol (£)	Cyfanswm costau cyflenwad dŵr	79,437	74,915	71,774	93,128	110,460

Targedau a Pherfformiad

Mae ein Polisi Ynni yn gosod targed i sicrhau gostyngiad o 5% y flwyddyn yn y defnydd o ddŵr. Yn 2014/15 bu gostyngiad sylweddol o 21.4% yn y defnydd o ddŵr oherwydd i'r gollyngiadau yn Sain Ffagan a Big Pit, a arweiniodd at gynydd mawr yn 2013/14, gael eu hunioni.

Mae cyfanswm y defnydd o ddŵr wedi gostwng 44.8% ers 2010/11.

Strategaeth y Dyfodol

Yn 2015/16, byddwn yn adeiladu ar y cynnydd a wnaed hyd yma wrth leihau allyriadau nwyon tŷ gwyrdd, gwastraff a'r defnydd o ddŵr. Mae'r cynlluniau'n cynnwys diweddarau'r systemau goleuo yn yr orielau yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, sy'n cael ei ariannu gan fenthyciad Buddsoddi i Arbed gan Lywodraeth Cymru. Rydym hefyd yn ystyried opsiwn i gysylltu â'r Cynllun Gwresogi Rhanbarthol arfaethedig, sy'n cael ei ddatblygu yng Nghaerdydd ar hyn o bryd, ac â chynllun tebyg yn Abertawe a all fod yn gyfle i leihau costau ynni yn y tymor hwy.

Bioamrywiaeth

Ein nod yw diogelu, gwarchod, gwella ac adfer planhigion ac anifeiliaid amrywiol yr holl safleoedd. Mae archwiliadau bioamrywiaeth wedi'u cynnal ar ein holl safleoedd, gan ddarparu gwybodaeth i gynorthwyo â phenderfyniadau ac ymdrechion cadwraeth effeithiol.

Yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, bydd datblygiad yr Amgueddfa Hanes Natur yn y dyfodol yn cyfrannu'n sylweddol at y trafodaethau cyfoes ar gynaliadwyedd, newid yn yr hinsawdd a dirywiad bioamrywiaeth. Y cysylltiad rhwng pobl a'r amgylchedd naturiol fydd un o themâu allweddol Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru hefyd. Mae arddangosfeydd teithiol yn cynnig cyfle pellach i drin a thrafod ein heffaith ar y byd.

Caffael Cynaliadwy

Rydym wedi mabwysiadu Polisi a Chynllun Gweithredu Caffael Cynaliadwy fel ymrwymiad i gaffael cynaliadwy. Mae'n mynd i'r afael â chostau ac effeithiau oes ein cynhyrchion a'n gwasanaethau, ac yn gwerthuso perfformiad amgylcheddol ein cyflenwyr a'n contractwyr.

Llywodraethu

Rydym wedi mabwysiadu system reoli amgylcheddol trwy gyfrwng BS8555, a datblygu polisiau craidd fel bod datblygu cynaliadwy wrth wraidd ein gweithrediadau:

- Safon Amgylcheddol SEREN BS8555 – rydym wedi cyrraedd Cam 3 y Safon hon ar draws y sefydliad
- Polisi a Chynllun Gweithredu Caffael Cynaliadwy
- Polisi Ynni.

Mae ein harferion, ein prosesau a'n llwyddiannau cynaliadwy yn cael eu hasesu'n allanol yn unol â BS8555 ac o dan Ymrwymiad Lleihau Carbon y Llywodraeth. Maent hefyd yn rhan o fframwaith cyffredinol rheolaeth fewnol, a cheir disgrifiad manylach o hyn yn y Datganiad Llywodraethu sy'n rhan o'r Adroddiad Ariannol hwn.

Fformat y Cyfrifon

Caiff y cyfrifon eu paratoi o dan Adran 9(4) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992 ar ffurf a bennir gan Lywodraeth Cymru gyda chymeradwyaeth y Trysorlys. Mae copi o'r Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gael ar gais gan y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol. Mae'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion y Datganiad o Arferion Cymeradwy (SORP 2005) 'Cyfrifyddu ac Adrodd gan Elusennau'.

Wedi'u hymgorffori yn ffigurau cyfunol Amgueddfa Cymru mae canlyniadau masnachu'r is-gwmni sy'n llwyr eiddo i'r Amgueddfa, sef Mentrau Amgueddfeydd ac Orielau Cenedlaethol Cymru Cyf (Mentrau AOCC Cyf). Y cwmni hwn sy'n gweithredu holl weithgareddau masnachu Amgueddfa Cymru. Mae cyfran yr Amgueddfa o Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe (AGGA Cyfyngedig), sef 50%, yn rhan o'r ffigurau cyfunol hefyd. Dyma fenter ar y cyd, sy'n gyfyngedig trwy warant, gyda Dinas a Sir Abertawe, a'i phrif bwrpas oedd datblygu Amgueddfa Genedlaethol y Glannau yn Abertawe.

Prisio Asedau Sefydlog

Yn ôl ein polisi cyfrifyddu ar brisio Asedau Sefydlog, rhaid i asedau eiddo gael eu hailbrisio gan arbenigwyr bob pum mlynedd. Nid yw'r broses ailbrisio bob pum mlynedd yn berthnasol i asedau eraill gan gynnwys asedau treftadaeth a'r rhai dan benawdau ehangach fel peiriannau, cerbydau neu osodiadau a ffitiadau eraill. Mae'r polisi cyfrifyddu yn cynnwys darpariaeth hefyd i ddefnyddio mynegeion i addasu'r asedau hynny sydd wedi'u hailbrisio'n broffesiynol, yn y blynyddoedd rhwng yr ailbrisiadau proffesiynol bob pum mlynedd.

Cafodd asedau sy'n gysylltiedig ag eiddo eu hailbrisio'n broffesiynol ar 31 Mawrth 2011.

Nid yw'r asedau treftadaeth a gafwyd cyn 1 Ebrill 2001 wedi eu cyfalafu, ac mae asedau treftadaeth a brynwyd neu a gafwyd fel rhoddion ers y dyddiad hwnnw wedi cael eu cofnodi ar sail eu cost neu brisant. Nid yw'r Ymddiriedolwyr yn credu bod modd cyfiawnhau costau sylweddol prisio casgliad mor fawr o asedau treftadaeth, ar sail cost a budd, i gael yr hyn a fyddai'n ddim mwy na phris ar un eiliad benodol mewn amser. Yn unol â Safon Adrodd Ariannol (FRS) 30 ar asedau treftadaeth, trafodir datgeliadau yn Nodyn 10 i'r cyfrifon.

Adlewyrchir ein buddiant yn yr eiddo yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau gan ein cyfran o 50% yn y cwmni menter ar y cyd gyda Dinas a Sir Abertawe. Mae Nodyn 8 i'r cyfrifon yn dangos manylion y buddiant yn y gyd-fenter hon.

Perfformiad Talu Prydlon

Rydym yn dilyn amcanion cod ymarfer *Better Payment* Trysorlys Ei Mawrhydi a'i nod yw talu anfonebau dilyn o fewn 30 diwrnod o'u derbyn. Saith diwrnod calendr oedd cyfartaledd yr amser a gymerwyd i dalu anfonebau yn ystod 2014/15 (naw diwrnod yn 2013/14), sy'n cynnwys 97% (yn ôl nifer) o anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod (96% yn 2013/14). Ni wnaed taliadau llog dan y Ddeddf Taliadau Hwyr o Ddyledion Masnachol (Llog) 1998 (£Dim yn 2013/14).

Y Polisi ar Gronfeydd Cadw

Â ninnau'n gorff sy'n gyfrifol am gasglu a chynnal asedau treftadaeth, gan gynnwys tir ac adeiladau, er mwyn cyflawni ein nodau a'n hamcanion, mae'r polisi ar gronfeydd cadw yn berthnasol i gronfeydd arian i'w wario yn unig, ac nid i gyfanswm y gronfeydd a ddelir.

Mae'r polisi hwn yn parhau i fod yn ddibynnol ar, ac wedi'i gyfyngu gan, yr awdurdod a roddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ein Cytundeb Fframwaith a oedd yn cyfyngu'r gronfeydd cadw ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2014/15 i 2% o'n cymorth grant, gydag eithriadau rhag unrhyw gyfyngiad o ran Grant Prynu Sbesimenau ac incwm hunangynhyrchiol. Gall eithriadau cyffredinol a phenodol pellach fod ar gael ar gais mewn perthynas ag Amgueddfa Genedlaethol y Glannau (i adlewyrchu'r trefniant cydariannu gyda Dinas a Sir Abertawe), a phrojectau cyfalaf sy'n pontio diwedd y flwyddyn ariannol. Ar ddiwedd 2014/15, cytunodd Llywodraeth Cymru i gynyddu ein cyfyngiad ar gario arian drosodd mewn perthynas â nawdd cyfalaf.

Cynhelir gronfeydd preifat ar wahân ac fe'u nodir yn y cyfrifon. Nid oes unrhyw derfyn ar gario'r rhain drosodd, a'n polisi ni yw adeiladu'r gronfeydd hyn a'u cadw i'w defnyddio ar brojectau a chynlluniau cyfalaf nad oes modd derbyn cyllid craidd na chymorth grant ar eu cyfer, gan gadw o fewn unrhyw gyfyngiadau ar ddefnydd sydd yn y Cronfeydd Preifat.

Caiff elw'r is-gwmni masnachu sy'n llwyr eiddo i ni, Mentrau AOCC Cyf, ei ddefnyddio i ddarparu cyllid ychwanegol tuag at ein nodau a'n hamcanion. Ar adegau, gall hyn olygu ail-fuddsoddi elw yn yr is-gwmni masnachu er mwyn gwella'r elw masnachu ymhellach.

Er gwaetha'r anawsterau presennol ynghylch arian cyhoeddus a her y sefyllfa economaidd o ran codi arian o ffynonellau preifat, rydym yn benderfynol o barhau â'r cynllun tymor hir o ddatblygiadau cyfalaf a gwneud gwaith adnewyddu yn ein safleoedd er mwyn cyflawni blaenoriaethau'r Weledigaeth. Er mwyn ariannu'r datblygiadau hyn yn rhannol a rheoli cyllidebau'n ddarbodus, mae'n hanfodol cadw'r hyblygrwydd mwyaf posibl wrth gadw gronfeydd, ar ffurf cario arian drosodd, gronfeydd preifat ac elw masnachol.

Cyfanswm y Cronfeydd ar 31 Mawrth 2015 oedd £97,011,000. Ceir dadansoddiad yn y nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Cyfrifon Ariannol.

Polisi a Pherfformiad Buddsoddiadau

Rheolir ein buddsoddiadau mewn Cronfeydd Preifat gan ein hymgynghorwyr, sef Barclays. Mae ein polisi buddsoddi yn derbyn cyfnewidioldeb tymor byr wrth geisio sicrhau enillion buddsoddi cadarnhaol yn dilyn effeithiau chwyddiant, ac yn cydnabod y gall gwerth cyfalaf newid yn arwyddocaol o bryd i'w gilydd. Hefyd, mae elfen sylweddol yn cael ei chadw mewn cyfrifon arian parod, i fod ar gael yn rhwydd i'w buddsoddi yn y rhaglen gyfalaf. Mae perfformiad y gronfeydd hyn yn cael ei adolygu'n gyson, gan wneud newidiadau i'r portffolio fel sy'n briodol i'r lefel o risg sy'n dderbyniol. Cynyddodd gwerth y portffolio yn ystod y flwyddyn o £2,453,000 i £2,569,000.

Hefyd, roedd gennym, trwy gymynroddion, fuddsoddiad ecwiti mewn un ar ddeg o gwmnïau o'r radd flaenaf. Cynyddodd gwerth y portffolio hwn yn ystod y flwyddyn o £80,000 i £92,000.

Felly, cyfanswm gwerth y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2015 oedd £2,661,000.

Rhwymedigaethau Pensiwn

Mae gennym Gynllun Pensiwn â buddion wedi'u diffinio sydd ar gael i'r holl staff parhaol. Fel y mwyafrif

helaeth o gynlluniau o'r fath, mae prisiadau blynyddol diweddar a welir ar y fantolen yn dangos diffyg ariannol o gymharu â rhwymedigaethau'r Cynllun. Mae trafferthion y marchnadoedd ecwiti, ynghyd â'r rhwymedigaethau cynyddol dan y Cynllun yn sgil llawer o ffactorau fel yr aelodau'n byw'n hirach, yn golygu bod llawer o Gynlluniau o'r fath dan bwysau, gyda llawer ohonynt yn cau yn y blynyddoedd diwethaf.

Mae'r prisiad a welir ar fantolen eleni, fel y'i cyfrifwyd dan Safon Adrodd Ariannol (FRS) 17, yn dangos cynnydd cymharol fach yn y diffyg ariannol, o £30.786 miliwn i £30.861 miliwn. Er bod gwerth asedau'r Cynllun wedi cynyddu o £97.9 miliwn i £111.5 miliwn, mae rhwymedigaethau'r Cynllun hefyd wedi cynyddu. Ceir rhagor o fanylion am sut y cyfrifir costau pensiwn yn y nodyn ar bolisiau cyfrifyddu sydd yn y cyfrifon, ac mae'r gofynion datgelu sydd yn FRS 17 i'w gweld yn Nodyn 17 i'r datganiadau ariannol.

Yn 2012/13, cytunodd Amgueddfa Cymru ac Ymddiriedolwyr y Cynllun ar brisiad actiwaraid tair blynedd diweddaraf y cynllun hyd 31 Mawrth 2012, yn ogystal â'r cynllun adfer cysylltiedig i ddileu diffyg ariannol y Cynllun. Bydd y cynllun yn cael gwared ar y diffyg ariannol dros gyfnod sy'n adlewyrchu cynhaliaeth y Cynllun dan Warrant y Goron a bod y Rheoleiddiwr Pensiwn yn derbyn y cynigion. Ar ôl cynyddu cyfraniadau'r cyflogwr i 21.3% ychydig flynyddoedd yn ôl, mae'r cynllun adfer yn adlewyrchu pecyn o fesurau y cytunwyd arnynt, ar ôl ymgynghori manwl gyda'r aelodau ac Ymddiriedolwyr y Cynllun. Mae'r mesurau hyn yn cynnwys cynyddu cyfraniadau'r gweithwyr cyflogedig, addasu'r oedran ymddeol arferol i 65 a mwy o hyblygrwydd ynghylch troi hawliau pensiwn yn arian.

Cynhelir y prisiad actiwaraid tair blynedd nesaf ar 31 Mawrth 2015 ac unwaith y bydd canlyniadau'r prisiad ar gael, caiff y cynllun adfer ei adolygu a'i gytuno.

Diolch i gamau gweithredu darbus i sicrhau cronfa wrth gefn cyn y toriadau a ragwelwyd mewn cymorth grant, bu modd i ni dalu blaensymiau ar gyfraniadau cyflogwr i'r Cynllun, gwerth £700,000 yn 2011/12, yn dilyn £1.382 miliwn a dalwyd yn 2010/11. Cafodd rhagdaliadau o £119,000 eu gwrthdroi yn 2014/15, a bydd y rhagdaliadau sy'n weddill yn gwrthdroi yn ystod 2015/16 gan gynorthwyo gyda rheoli llif arian a chyllidebau a pharhau i ddarparu gwasanaethau rheng-flaen.

Polisiau sy'n Ymwneud â Staff

Cyfle Cyfartal

Yn 2014/15 cwblhawyd ein hyfforddiant ar y polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth i staff Gwasanaethau Ymwelwyr Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd. Bydd pob adran arall yn cael hyfforddiant diweddarau yn ystod y flwyddyn nesaf.

Rydym yn parhau i weithio mewn partneriaeth â Gyrfa Cymru er mwyn cynnig profiad gwaith i fyfyrwyr ysgol sydd ag anableddau ac anghenion ychwanegol. Yn ystod 2014/15, cynigiwyd lleoliadau i bedwar myfyriwr. Rydym hefyd yn gweithio gydag ystod eang o bartneriaid Cymunedol ar ein rhaglen *Our Museum* yn Sain Ffagan sy'n cael ei hariannu gan Sefydliad Paul Hamlyn. Nod y project yw darparu lleoliadau i wirfoddolwyr ar gyfer pobl o gefndiroedd amrywiol er mwyn dod ag amgueddfeydd a chymunedau ynghyd.

Ymgynghori â Staff

Rydym yn parhau i gydymffurfio â rheoliadau Gwybodaeth ac Ymgynghori 2005, gan ymgynghori â staff, yn uniongyrchol a thrwy undebau cydnabyddedig, ar newidiadau mawr yn y sefydliad. Cynhelir cyfarfodydd Fforwm Staff misol rhwng y rheolwyr a chynrychiolwyr undebau llafur cydnabyddedig i drafod materion o bwys, ac adroddir yn ffurfiol ar gofnodion y cyfarfodydd hyn i'r Uwch Dîm Rheoli. Mae cynrychiolwyr yr undebau a gydnabyddir gennym yn bresennol yng nghyfarfodydd misol Grŵp Gweithredol y Staff, gan sicrhau amgylchedd agored a thryloyw. Ategir y gofyniad cyfreithiol hwn i ymgynghori gan amrywiol dulliau gan gynnwys cyfarfodydd staff, cyfarfodydd adran, gweithgorau, defnydd o e-bost a'r Fewnrwyd a dulliau anffurfiol o gyfathrebu fel y bo'n briodol.

Ar 24 Mawrth 2014, dechreuwyd ar ymgynghoriad arall rhyngom â'r staff a'r undebau llafur ynghylch newidiadau arfaethedig i daliadau premiwm a'r cynllun diswyddo. Daeth yr ymgynghoriad 45 diwrnod i ben ar 15 Mai 2014. Cafodd y staff a'r undebau llafur eu hannog i gyflwyno adborth a chynigion amgen mewn nifer o wahanol ffyrdd. Roedd y rhain yn cynnwys cyfrif e-bost penodedig, cyfarfodydd Fforwm Staff mwy

rheolaidd, y Cyfarwyddwr Cyffredinol ac aelodau'r Uwch Dîm Rheoli yn bresennol mewn cyfarfodydd adrannol a chyfarfodydd safleoedd, cyfleoedd i'r staff gwrrd â'u cyfarwyddwyr yn uniongyrchol a thrafodaethau gyda chynrychiolwyr o'r adran Adnoddau Dynol. Cawsom nifer fawr o gwestiynau a chynigion, sydd wedi llywio'r newidiadau i'r cynigion gwreiddiol. Mae trafodaethau wedi parhau trwy gydol y flwyddyn hon ac rydym yn disgwyl bod mewn sefyllfa i ymgynghori'n unigol â'r staff ar y newidiadau i'r taliadau premiwm a'r cynllun diswyddo yn ystod hydref 2015.

Cynhaliwyd sesiynau briffio i'r staff ym mhob un o'n hamgueddfeydd er mwyn hysbysu staff am y newidiadau i'n sefyllfa ariannol ac am yr opsiynau sy'n cael eu hystyried gan yr Uwch Dîm Rheoli. Mae'r Cyfarwyddwr Cyffredinol hefyd yn anfon gohebiaeth reolaidd at y staff i roi'r wybodaeth ddiweddaraf iddynt am unrhyw ddatblygiadau pellach.

Hyfforddi Staff

Rydym yn parhau i fuddsoddi amser ac adnoddau i ddarparu cyfleoedd datblygu a hyfforddiant (ffurfiol ac anffurfiol) i'n gweithwyr cyflogedig. Rydym wedi clustnodi statws Buddsoddwyr Mewn Pobl fel ffon fesur allanol hollbwysig o'r ymrwymiad hwn. Mae pob un o'n hamgueddfeydd ar wahân i Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd wedi cyflawni statws Buddsoddwyr mewn Pobl. Yn 2014, llwyddodd Amgueddfa Genedlaethol y Glannau i gadw ei hachrediad Aur Buddsoddwyr mewn Pobl. Cynhaliwyd ymarfer diagnostig Buddsoddwyr mewn Pobl yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd ym mis Hydref 2014 ac rydym yn anelu at gael achrediad yn 2016.

Dros y flwyddyn ddiwethaf rydym wedi cynnig hyfforddiant i'r staff i'w cefnogi trwy'r newidiadau sydd ar droed yn y sefydliad, mewn meysydd megis rheoli straen ac ymwybyddiaeth iechyd meddwl. Rydym hefyd yn cynnig cyrsiau mewn meysydd fel urddas un y gwaith, cydraddoldeb ac amrywiaeth, rheoli a chyfleoedd datblygu personol yn ôl yr angen.

Data Absenoldeb Salwch

Mae gennym bolisiau i gefnogi rheoli absenoldeb o'r gwaith ac ystyrir bod unrhyw absenoldeb dros 28 diwrnod yn olynol yn absenoldeb tymor hir. Mae pob absenoldeb yn cael ei gofnodi a'i fonitro gan reolwyr llinell a'r Adran Adnoddau Dynol. Roedd lefel yr absenoldebau ar gyfer y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2015 yn 4.5% (4.9% yn 2013/14). Rydym yn parhau i sicrhau bod addasiadau rhesymol yn cael eu cyflwyno, gyda'r Adran Adnoddau Dynol, y gweithiwr, swyddogion iechyd galwedigaethol a rheolwyr llinell yn cydweithio fel bo'r gweithiwr yn gallu dychwelyd i'r gwaith yn gynt neu er mwyn darparu cymorth penodol i weithwyr anabl.

I gefnogi ein prosesau rheoli absenoldeb o'r gwaith ac i annog lles ein staff, rydym yn darparu Rhaglen Cymorth i Staff, sef gwasanaeth annibynnol a chyfrinachol am ddim sydd ar gael i bob aelod o staff. Darperir y Rhaglen gan ddarparwr allanol sy'n cynnig cyngor, gwybodaeth, cwnsela arbenigol a chefnogaeth. Ymhlith y gwasanaethau a gynigir, mae cwnsela dros y ffôn, adnoddau i reolwyr, gwybodaeth a chynghor am ystod eang o faterion, cwnsela wyneb yn wyneb a gwasanaeth gwybodaeth ar-lein.

Adroddiad ar Dâl

Mae gennym system gyflogau a graddau y cytunwyd arni ac a gyflwynwyd er mwyn sicrhau triniaeth deg a chyfiawn i bawb. Mae'n cwmpasu pob gweithiwr, ac eithrio'r Cyfarwyddwr Cyffredinol, gan mai Llywodraeth Cymru sy'n cytuno ar amodau a thelerau ei benodiad ef.

Bob blwyddyn, mae gweithgor yn ystyried ein pecyn cyflogau ac yn datblygu cynnig cylch cyflog a gyflwynir i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo ac sy'n sail i drafodaethau gyda'r undebau llafur cydnabyddedig. Mae pecyn cyflogau ac amodau newydd ar gyfer y sefydliad cyfan yn deillio o hyn. Rhaid cydymffurfio â'r pecyn hwn tan y cylch trafod nesaf. Mae cynyddrannau blynyddol o dan y cylch cyflog yn dibynnu ar y system o adolygiadau datblygiad personol.

Mae cyflog y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn cynnwys cyflog sylfaenol a bonws blynyddol posibl. Y Pwyllgor Penodiadau a Chyflogau, sy'n cynnwys y Llywydd, yr Is-lywydd, y Trysorydd, a'r Ymddiriedolwyr Victoria Provis, Glenda Jones a Miriam Griffiths, sy'n cytuno ar swm unrhyw fonws. Adolygir perfformiad y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn erbyn amcanion a bennwyd ymlaen llaw. Yna bydd y Pwyllgor yn ystyried y gwerthusiad hwn, gan roi sylw dyledus i ganllawiau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Rhestrir y cyfarwyddwyr ar dudalen 16 ac mae rhagor o fanylion am daliadau a buddion pensiwn y Cyfarwyddwyr yn Nodyn 7(c) i'r Cyfrifon, ac mae'r wybodaeth honno'n destun archwiliad. Nid oes unrhyw

un o'r Cyfarwyddwyr ar gytundeb tymor penodol, a chyflogir pob un, heblaw'r Cyfarwyddwr Cyffredinol, o dan delerau ac amodau safonol Amgueddfa Cymru. Mae unrhyw newidiadau i delerau ac amodau'r Cyfarwyddwr Cyffredinol yn amodol ar gytundeb y Pwyllgor Penodiadau a Chyflogau a (lle bo'n briodol) Llywodraeth Cymru. Mae Nodyn 7(e) i'r Cyfrifon yn nodi'r berthynas rhwng taliad y cyfarwyddwr sy'n derbyn y cyflog uchaf yn y sefydliad a thaliad canolrifol gweithlu'r sefydliad hwnnw.

Deuddeg mis yw'r cyfnod rhybudd ar gyfer y Cyfarwyddwr Cyffredinol, a chwe mis fel arfer ar gyfer y Cyfarwyddwyr eraill. Dyma ddyddiadau cychwyn cyflogaeth y Cyfarwyddwyr:

David Anderson (Cyfarwyddwr Cyffredinol)	11 Hydref 2010
Janice Lane	3 Medi 2012
Mark Richards	25 Ionawr 1999
Neil Wicks	27 Mehefin 2011
Peter Wakelin	1 Ionawr 2014 (ymddiswyddodd ar 10 Ionawr 2015)

Mae ein cytundeb dileu swyddi safonol yn cynnwys darpariaeth ar gyfer iawndal am derfynu swydd yn gynnar.

Polisi Iaith Gymraeg

A ninnau'n Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru, mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith bod gennym Gynllun Iaith Gymraeg pedair blynedd a Chynllun Gweithredu'r Iaith Gymraeg cysylltiedig. Caiff y Cynllun ei ddatblygu a'i gyflwyno gan y Grŵp Gweithredu ar Brif-ffrydio, y mae ei aelodau'n cynnwys cynrychiolwyr o bob rhan o'r sefydliad. Caiff y Cynllun ei gymeradwyo a'i fonitro gan y Pwyllgor Adolygu Perfformiad. Mae'r Cynllun yn cynnwys ffyrdd o wella ein darpariaeth Gymraeg a chefnogi staff i wella eu sgiliau Gymraeg. Ar ddiwedd 2014/15, cynhyrwyd Adroddiad Monitro Blynyddol gennym a gymeradwywyd gan Gomisiynydd y Gymraeg.

Yn ogystal, rydym yn rhan o ail gylch Ymchwiliadau Safonau'r Gymraeg Comisiynydd y Gymraeg. Dyma'r broses a gynhelir gan y Comisiynydd i bennu pa rai o'r Safonau newydd sy'n ymwneud â'r Gymraeg sy'n berthnasol i ni, a pha safonau y bydd yn rhaid i ni gydymffurfio â nhw. Anfonwyd ymateb llawn gennym i holiadur y Comisiynydd a chyflwynwyd ein hymateb, ynghyd â'r dogfennau cysylltiedig, yn y ddwy iaith erbyn y dyddiad cau, sef 6 Chwefror 2015. Roedd y broses hefyd yn ddefnyddiol i nodi'r meysydd lle yr hoffem wella ein darpariaeth cyfrwng Gymraeg, a'r hyn y gallwn ei wneud i baratoi ar gyfer cydymffurfio â'r Safonau yn ddiweddarach yn 2015.

Archwilydd

Archwilydd Cyffredinol Cymru sy'n archwilio'r cyfrifon yn unol ag Adran 9(8) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992. Mae manylion tâl yr archwilydd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015 yn Nodyn 6 y Cyfrifon Ariannol.

Pencadlys

Pencadlys Amgueddfa Cymru yw Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP.

Prif Ymgynghorwyr

Bancwyr:	Lloyds TSB Bank PLC, Caerdydd
Cyfreithwyr:	Geldards LLP, Caerdydd
Archwilydd Mewnol:	Baker Tilly, Caerdydd
Rheolwyr Buddsoddiadau:	Barclays, Caerdydd
Trethiant:	Deloitte & Touche LLP, Caerdydd
Rheolwyr y Gronfa Bensiynau:	BBS Consultants and Actuaries Ltd, Bryste

<i>David Anderson</i>	<i>Laurie Pavelin</i>
Swyddog Cyfrifyddu a Chyfarwyddwr Cyffredinol	Trysorydd, ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 16 Gorffennaf 2015	Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 16 Gorffennaf 2015

BWRDD YR YMDDIRIEDOLWYR

(O 1 Ebrill 2014 ymlaen)

Llywydd

Elisabeth Elias, MA, DL *#

Is-lywydd

Dr Haydn Ellis Edwards, B.Sc., MBA, Ph.D., FRSC, F.I.Mgt. *†

Trysorydd

J. Peter W. Morgan, M.Sc., FCA *# (daeth ei gyfnod yn y swydd i ben ar 30 Tachwedd 2014)
Laurie Pavelin, CBE, FCA * # (penodwyd yn Ymddiriedolwr ar 1 Mehefin 2014, penodwyd yn Drysorydd ar 1 Rhagfyr 2014)

Penodwyd gan Lywodraeth Cymru

Gareth Williams # (daeth ei gyfnod yn y swydd i ben ar 31 Mai 2014)

Carole-Anne Davies, BA (Anrh), P.G. Dip. LCW Open, FRSA #

Miriam Hazel Griffiths, MA #

Yr Athro R. Gareth Wyn Jones, D.Phil., D.Sc., FSB, FRSC, FLSW #

Christina Macaulay, MA (Anrh)

David Vokes LLB, MA # (bu farw 30 Tachwedd 2014)

Yr Athro Tony Atkins BSc, MA, Ph.D., Sc.D., FIMechE, FIMMM, C.Eng, FR.Eng *

Dr Carol Bell # (penodwyd 1 Mehefin 2014)

Penodwyd gan Amgueddfa Cymru

Dr Hywel Ceri Jones, CMG (penodwyd 1 Medi 2014)

Yr Athro Jonathan Osmond, MA, D.Phil (Oxon), F.R.Hist. S. * (bu farw 21 Mehefin 2014)

Y Farwnes Kay Andrews, OBE (penodwyd 1 Rhagfyr 2014)

Keshav Singhal FRCS, M.Ch.

Victoria Provis MBA

Yr Athro Robert Pickard BSc, Ph.D, FSB *

Dr Glenda Jones BA (Anrh), Ph.D #

* Aelodau o'r Pwyllgor Archwilio # Aelodau o'r Pwyllgor Adolygu Perfformiad

Aelodau Annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio

Laurie Pavelin (Cadeirydd) (ymddiswyddodd 31 Mai 2014)

Eurfyl ap Gwilym (Cadeirydd o 1 Mehefin 2014 ymlaen)

Huw Williams (ymddiswyddodd 19 Mai 2015)

Adrian Piper

Rheon Tomos (penodwyd 24 Hydref 2014)

BWRDD MENTRAU AMGUEDDFEYDD AC ORIELAU CENEDLAETHOL CYMRU CYF

(O 1 Ebrill 2014 ymlaen)

Gareth Williams (Cadeirydd) (daeth ei gyfnod yn y swydd i ben ar 31 Mai 2014)

Chris Jackson (Cadeirydd o 1 Mehefin 2014)

Christina Macaulay

Richard Gloster

Richard Nash (penodwyd 24 Mehefin 2014)

David Anderson

Mark Richards

Karen James-Watkins

Neil Wicks (Ysgrifennydd y Cwmni)

CYFARWYDDIAETH

(O 1 Ebrill 2014 ymlaen)

Cyfarwyddwr Cyffredinol

Cyfarwyddwr Addysg, Arddangosfeydd a Chyfyngau Digidol

Cyfarwyddwr Gweithredu a Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol

Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil

Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol

David Anderson

Janice Lane

Mark Richards

Peter Wakelin (ymddiswyddodd ar 10 Ionawr 2015)

Neil Wicks

Datganiad o Gyfrifoldebau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr a'r Cyfarwyddwr Cyffredinol

O dan adran 9(4) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992, mae'n rhaid i Fwrdd Ymddiriedolwyr Amgueddfa Cymru baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol ar ffurf ac ar sail a bennir gan Lywodraeth Cymru, gyda chydysyniad y Trysorlys. Paratwir y cyfrifon ar sail cronadau a rhaid iddynt ddangos darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Amgueddfa Cymru a'i hadnoddau net, enillion a cholledion wedi a heb eu gwireddu, a llif arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n rhaid i'r Ymddiriedolwyr a'r Cyfarwyddwr Cyffredinol gydymffurfio â gofynion y Datganiad o Arferion Cymeradwy (2005): Cyfrifyddu ac Adrodd gan Elusennau a Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Lywodraeth, yn benodol:

- cydymffurfio â chyfarwyddu cyfrifon Gweinidogion Cymru, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a defnyddio polisiau cyfrifyddu priodol mewn ffordd gyson
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol
- datgan a yw'r safonau cyfrifyddu perthnasol wedi cael eu dilyn fel y'u nodwyd yn Llawlyfr Adrodd Ariannol y Lywodraeth, a datgelu ac esbonio unrhyw wyriad sylweddol yn y cyfrifon
- paratoi'r cyfrifon ar sail busnes hyfyw.

Mae Prif Swyddog Cyfrifyddu Lywodraeth Cymru wedi dynodi mai'r Cyfarwyddwr Cyffredinol fydd Swyddog Cyfrifyddu Amgueddfa Cymru. Mae'r Memorandwm Swyddogion Cyfrifyddu, a gyhoeddwyd gan y Trysorlys, yn disgrifio cyfrifoldebau perthnasol y Cyfarwyddwr Cyffredinol fel Swyddog Cyfrifyddu, gan gynnwys bod yn gyfrifol am sicrhau priodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'n atebol amdano, am gadw cofnodion priodol ac am ddiogelu asedau Amgueddfa Cymru.

Datganiad ar Ddatgelu Gwybodaeth i Archwilwyr

Cyn belled ag y bo'r Cyfarwyddwr Cyffredinol a'r Trysorydd, ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr, yn ymwybodol, nid oes unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad sy'n anhysbys i archwilwyr Amgueddfa Cymru, ac maent wedi cymryd yr holl gamau disgwylidig er mwyn cael gwybod am unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad, ac er mwyn sicrhau bod archwilwyr Amgueddfa Cymru yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

1. Cwmpas y Cyfrifoldeb

Mae'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw fframwaith lywodraethu a system o reolaeth fewnol gadarn sy'n helpu i wireddu polisiau, amcanion a Gweledigaeth Amgueddfa Cymru fel y pennwyd gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr, a hynny wrth amddiffyn y cronfeydd a'r asedau cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn bersonol gyfrifol amdanynt yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd iddo yn Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru.

2. Diben y Fframwaith Llywodraethu

Diben y fframwaith llywodraethu, sy'n ymgorffori'r system rheolaeth fewnol, yw rheoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu unrhyw risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion; nid yw felly'n rhoi sicrwydd llwyr o effeithiolrwydd ond mae yn cynnig lefel resymol o sicrwydd. Mae'r fframwaith llywodraethu yn seiliedig ar broses barhaus o nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni ein polisiau, ein nodau a'n hamcanion, pwyo a mesur tebygolrwydd y risgiau hyn o ddigwydd a'u heffaith petaent yn digwydd, a'u rheoli mewn ffordd effeithlon, effeithiol a darbodus. Bu'r fframwaith llywodraethu yn gweithredu gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015, a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad a'r cyfrifon blynyddol, ac mae'n cyd-fynd â chanllawiau'r Trysorlys. I gefnogi'r system rheolaeth fewnol, mae Amgueddfa Cymru'n gweithredu polisiau twyll a chwythu'r chwiban sy'n destun adolygiad archwilio.

3. Y Fframwaith Llywodraethu

Mae ein trefniadau llywodraethu yn cydymffurfio'n llwyr â'r Cod Llywodraethu ar gyfer y Sector Gwirfoddol a Chymunedol a gyhoeddwyd gan y National Governance Hub a'u cymeradwyo'n llawn gan y Comisiwn Elusennau. Mae'r Ymddiriedolwyr wedi cydymffurfio â'r ddyletswydd yn adran 2 o Ddeddf Elusennau 2011 i roi ystyriaeth briodol i'r canllawiau a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Elusennau ar fudd cyhoeddus. Mae'r Adroddiad Ariannol hwn yn rhoi adroddiad cynhwysfawr am y modd y cyflawnir hyn yn unol â'i nodau a'i hamcanion.

Mae'r paragraffau canlynol yn crynhoi'r fframwaith llywodraethu, gan gynnwys system rheolaeth fewnol, a roddwyd ar waith yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015. Disgrifir y fframwaith hwn er mwyn adlewyrchu'r trefniadau sy'n bodoli i ddiwallu egwyddorion craidd llywodraethu effeithiol.

3.1 Canolbwyntio ar Ddiben a Chanlyniadau Amgueddfa Cymru (Rhoi'r Dinesydd yn Gyntaf; Sicrhau Gwerth am Arian)

2014/15 oedd blwyddyn olaf ein Gweledigaeth deng mlynedd o 'greu amgueddfa ddysg o safon ryngwladol'. Trwy'r Weledigaeth hon rydym wedi canolbwyntio ar y deg amcan allweddol a restrir isod, sydd hefyd yn cyd-fynd â strategaethau ac amcanion Llywodraeth Cymru ac sy'n darparu fframwaith cryf ar gyfer ein gweithgareddau:

Pobl Cymru

- Byddwn ni'n datblygu ein hamgueddfeydd o safon ryngwladol er mwyn ysbrydoli dysgu a chysylltu pobl â'r gorffennol, y presennol a'r dyfodol
- Byddwn ni'n creu **bri rhyngwladol**.

Cynrychioli Cymru

- Byddwn ni'n denu cynulleidfaoedd penodedig â blaenoriaeth
- Byddwn ni'n cyflwyno **casgliadau a gwaith ymchwil cyfoes a pherthnasol** o safon ryngwladol
- Byddwn ni'n **cyfleu** ein casgliadau a'n hatgofion ni i gyd trwy **adrodd straeon perthnasol, ystyrlon ac addysgiadol**.

Gwella Perfformiad

- Byddwn ni'n ehangu ein **partneriaethau** cymunedol, strategol ac ariannol
- Byddwn ni'n cynnal ac yn ymestyn **doniau, sgiliau proffesiynol a galluoedd craidd** ein staff
- Byddwn ni'n defnyddio atebion rhithwir a'r **cyfryngau digidol**.

Llwyddiant Ariannol

- Byddwn ni'n **hyrwyddo cynaliadwyedd** cyhoeddus, gwleidyddol ac ariannol
- Byddwn ni'n defnyddio dull **strategol a masnachol** i ddatblygu a dyrannu adnoddau.

Defnyddir cyfres o ddangosyddion ansoddol a meintiol a'r pecyn monitro ac adrodd *Gwerthuso* i fonitro ein perfformiad yn erbyn yr amcanion.

Mae'r Cynllun Gweithredol yn cael ei fonitro gan y cyfarwyddwyr, ac yn cael ei gynnwys yn Adroddiad Monitro'r Cynllun Gweithredol bob chwarter a'i gyflwyno i gyfarfodydd chwarterol y Gweithgor Cyfunol, y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a Llywodraeth Cymru. Yn yr un modd, mae'r pecyn *Gwerthuso* yn cael ei fonitro gan y cyfarwyddwyr a'i ddiweddarau bob chwarter a chyflwynir adroddiad arno i'r Gweithgor Cyfunol, y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a Llywodraeth Cymru. Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn derbyn yr wybodaeth gan y rhain bob chwarter yn Adroddiad y Cyfarwyddwr Cyffredinol, sy'n crynhoi'r perfformiad am y chwarter.

3.2 Ymddiriedolwyr a Swyddogion yn Cydweithio i Sicrhau Diben Cyffredin gyda Rolau a Swyddogaethau Clir

Bwrdd yr Ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am lywodraethu, rheolaeth ariannol ac asedau'r sefydliad. Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn cyfarfod yn rheolaidd ac yn gyhoeddus i drafod ei fusnes.

Mae Aelodau o Fwrdd Ymddiriedolwyr yr Elusen yn cael eu penodi gan Lywodraeth Cymru ac Amgueddfa Cymru, yn unol â'r niferoedd a nodir yn y Siarter Frenhinol atodol ac yn unol ag egwyddorion dethol agored fel yr argymhellir gan Adolygiad Nolan. Sefydlwyd Is-bwyllgor Penodiadau er mwyn cynorthwyo a chynghori ar y broses. Mae pob aelod newydd a benodir yn dilyn rhaglen ymsefydlu, a ategir gan lawlyfr cynhwysfawr, yn fuan ar ôl cael ei benodi. Nid oes yr un aelod o Fwrdd yr Ymddiriedolwyr yn cael tâl. Cedwir manylion eu swyddi cyfarwyddwyr cwmni ac unrhyw fuddiannau arwyddocaol eraill mewn Cofrestr Buddiannau, sy'n agored i'r cyhoedd ac a gedwir yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd.

Mae atodlen o aelodau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr gydol y flwyddyn a hyd at ddyddiad yr adroddiad hwn, gan gynnwys ymddeoliadau a phenodiadau newydd, yn rhan o'r Adroddiad Ariannol hwn. Mae'r atodlen hefyd yn nodi pa Ymddiriedolwyr sy'n aelodau o'r Pwyllgor Adolygu Perfformiad a'r Pwyllgor Archwilio. Dangosir cofnod o bresenoldeb yng nghyfarfodydd Bwrdd yr Ymddiriedolwyr isod. Cafwyd esboniadau boddhaol am bob absenoldeb.

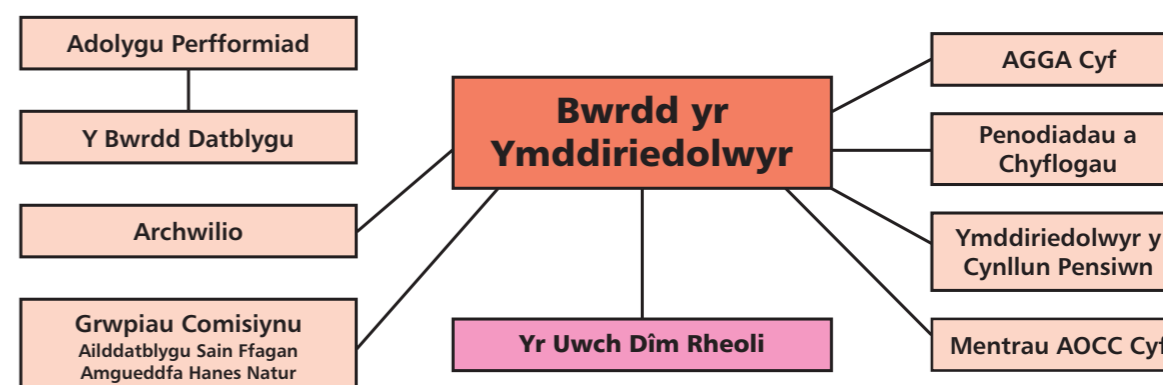

Ymddiried-olwr	Dyddiad cyfarfod Bwrdd yr Ymddiriedolwyr 2014-15							Nifer y cyfarfod-ydd	Presenoldeb %
	09 06 14 electronig	19 06 2014	11 09 2014	24 10 14 electronig	11 12 2014	20 01 15 electronig	12 03 2015		
Elisabeth Elias	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100%
J. Peter W. Morgan	✓	✓	✓	✓	Ymdeolodd 30 11 14			4	100%
Dr Haydn Edwards	✓	✓	✓	✓	✓	Amh.	✓	6	100%
Carole-Anne Davies	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	7	86%
Christina Macaulay	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100%
Yr Athro Emeritws Richard Gareth Wyn Jones	✓	✓	✓	✓	✓	Amh.	✓	6	100%
Miriam Hazel Griffiths	✓	✓	✓	✓	✓	Amh.	✓	6	100%
Yr Athro Jonathan Osmond	✗	✗	Bu farw 21 06 14					2	0%
David Vokes	✓	✗	✗	✓	Bu farw 30 11 14			4	50%
Yr Athro Tony Atkins	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	7	86%
Victoria Mary Provis	✓	✓	✓	✓	✓	Amh.	✓	6	100%
Keshav Singhal	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	7	71%
Robert Pickard	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	7	86%
Glenda Jones	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100%
Laurie Pavelin	✓ Cyfarfod 1af	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	100%
Carol Bell	✓ Cyfarfod 1af	✗	✓	✓	✗	✓	✗	7	57%
Hywel Ceri Jones			✗ Cyfarfod 1af	✓	✓	Amh.	✓	4	75%
Kay Andrews			✓ Darpar Ymddiriedolwr	Amh.	✗ Cyfarfod 1af	Amh.	✓	2	50%

Gyda thristwch mawr, rydym yn cydnabod marwolaethau yr Athro Jonathan Osmond ym mis Mehefin 2014 a David Vokes ym mis Tachwedd 2014. Roedd Jonathan wedi bod yn Ymddiriedolwr ers 2007 a bu'n cadeirio Grŵp Comisiynu Project Ailddatblygu Sain Ffagan, yn aelod o'r Pwyllgor Archwilio ac yn Aelod o'r Grŵp Cynghori Celf. Byddwn yn gweld eisau ei gyfraniad at Amgueddfa Cymru yn fawr. Un yn o gefnogwyr Amgueddfa Cymru ers amser maith, roedd David yn Ymddiriedolwr ers mis Ebrill 2010 ac yn aelod o'r Pwyllgor Adolygu Perfformiad. Bydd colled fawr ar eu holau.

Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn dirprwyo rhywfaint o awdurdod i is-bwyllgorau amrywiol, yn bennaf y Pwyllgor Adolygu Perfformiad, sydd â chylch gwaith eang o fonitro materion gweithredol, a'r Pwyllgor Archwilio, sydd â chadeirydd annibynnol a thri aelod annibynnol arall. Mae'r pwyllgorau hyn yn cyfarfod bob chwarter ac yn adrodd i Fwrdd yr Ymddiriedolwyr. Mae'r Cylch Gorchwyl yn nodi'n glir beth yw cylch gwaith a chyfrifoldebau pob pwyllgor.

Dangosir y berthynas rhwng y Bwrdd a'i bwyllgorau isod:

Mae'r Ymddiriedolwyr hefyd yn penodi Bwrdd Mentrau AOCC Cyf, yr is-gwmni sy'n llywio ein gweithgareddau masnachu. Yn ogystal â chyfarwyddwyr sy'n Ymddiriedolwyr, mae cyfarwyddwyr anweithredol eraill sydd â phrofiad masnachol perthnasol yn cael eu penodi. Mae'r Adroddiad Ariannol yn cynnwys rhestr o'r Aelodau hynny o'r Bwrdd.

Y Gyfarwyddiaeth sy'n arwain a rheoli materion gweithredol o ddydd i ddydd, ac mae'r manylion i'w gweld yn yr adroddiad hwn. Penodir holl aelodau'r Gyfarwyddiaeth trwy gystadleuaeth agored ac maent yn cael eu cyflogi dan y Telerau ac Amodau Cyflogaeth safonol, sy'n berthnasol i'r holl staff ac eithrio'r Gyfarwyddwr Cyffredinol. Caiff ei delerau penodi ef eu cytuno â Llywodraeth Cymru.

3.3 Hyrwyddo Gwerthoedd Amgueddfa Cymru ac Arddangos Gwerthoedd Llywodraethu Da trwy Gynnal Safonau Ymddygiad ac Ymddwyn o Safon Uchel

Mae Amgueddfa Cymru yn cefnogi saith egwyddor bywyd cyhoeddus yr Arglwydd Nolan. Mae'n cefnogi Cod Moseg Cymdeithas yr Amgueddfeydd ac yn ymroi i sicrhau bod ei holl weithwyr ac Ymddiriedolwyr yn dilyn yr egwyddorion hyn. Disgwylir i'r holl Ymddiriedolwyr gydymffurfio'n llawn â'n Cod Ymddygiad, sydd wedi'i gymeradwyo gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr.

Mae'r holl staff yn cael hyfforddiant sefydlu corfforaethol, sy'n darparu gwybodaeth am bob math o bolisiau, gweithdrefnau a rheoliadau gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â rheolaeth ariannol, iechyd a diogelwch, cydraddoldeb a rheoli gwybodaeth. Mae'r Rheoliadau Ariannol, polisiau a gweithdrefnau ar gael ar y Fewnryd i bob aelod o staff. Rydym yn parhau i fuddsoddi amser ac adnoddau i gynnal cyfleoedd datblygu a hyfforddi (ffurfiol ac anffurfiol) i'r holl weithwyr. Mae gennym broses Adolygu Datblygu Perfformiad hefyd, sy'n darparu adolygiad strwythuredig i staff o'u hamcanion personol, eu perfformiad yn erbyn yr amcanion hynny a'r cyfle i nodi anghenion a dyheadau datblygu.

Rydym yn annog gwirfoddolwyr, profiad gwaith, lleoliadau a phrentisiaethau. Mae'r holl wirfoddolwyr yn dilyn rhaglen sefydlu gorfforaethol sy'n fersiwn gryno o'r rhaglen sefydlu y mae'r holl staff yn ei derbyn. Yn ogystal â hyn, mae adrannau'n darparu hyfforddiant penodol i rôl sy'n cynnwys iechyd a diogelwch sy'n ymwneud â'r rôl a'r adran y maent yn gwirfoddoli ynddi.

Rydym yn disgwyl i bob aelod o staff ymddwyn yn onest a chywir bob amser, a diogelu'r adnoddau cyhoeddus sydd yn ei ofal. Rydym yn ystyried twyll neu ladradd o unrhyw fath – faint bynnag ei werth

– yn gwbl annerbyniol, ac mae'r polisiâu canlynol ar waith i atal ac ymdrin ag achosion o'r fath.

- Polisi Chwythu'r Chwiban
- Polisi Twyll a Llygredd
- Polisiâu Adnoddau Dynol ar ddisgyblu staff sy'n gysylltiedig ag achosion o'r fath.

Yn unol â'r Polisi Twyll a Llygredd, cyfrifoldeb rheolwyr llinell a chyfarwyddwyr yw sicrhau bod ganddynt system reolaeth fewnol ddigonol yn eu meysydd cyfrifoldeb a bod dulliau rheoli'n gweithredu'n effeithiol.

Mae gennym God Ymarfer ar gyfer Cwynion, sy'n nodi'r trefniadau ar gyfer ymdrin â chwynion. Mae pob agwedd ar gwynion yn cael eu hymchwilio'n llawn, a chaiff camau unioni addas eu nodi a'u gweithredu, gan gynnwys newidiadau i weithdrefnau lle bo'n briodol.

Yn 2014/15, ymwelodd dros 1.6 miliwn o bobl â'r amgueddfeydd. Rydym yn ystyried diogelwch staff ac ymwelwyr o ddifrif, ac mae gennym gyfres o bolisiau a gweithdrefnau ar waith i gefnogi hyn, gan gynnwys polisi Amddiffyn Plant.

3.4 Gwneud Penderfyniadau Clir a Gwybodus sy'n Destun Craffu a Rheoli Risg Effeithiol

Mae'r cyfrifoldeb dros wneud penderfyniadau sy'n ymwneud â'n swyddogaethau wedi'i nodi'n glir yn y Siarter Brenhinol. Mae'n disgrifio swyddogaethau a'r berthynas rhwng Bwrdd yr Ymddiriedolwyr a Phwyllgor yr Ymddiriedolwyr a dirprwy swyddogaethau i swyddogion gweithredol eraill.

Bydd Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn gwneud penderfyniadau ar sail adroddiadau ac ystyriaeth o'r goblygiadau cyfreithiol ac ariannol a'r risgiau allweddol sy'n gysylltiedig â'r penderfyniad hwnnw. Cyhoeddir cofnodion ar ein gwefan i sicrhau tryloywder.

3.4.1 Rheoli Risg

Cyfrifoldeb y Cyfarwyddwyr a'r Penaethiaid Adran yw rheoli risg o ddydd i ddydd, a chaiff adolygiadau ac asesiadau ffurfiol eu cynnal yn rheolaidd gan y Grŵp Rheoli Risg. Caiff yr adolygiadau hyn eu harchwilio gan y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a'r Pwyllgor Archwilio. Trwy fanteisio ar brofiad yr archwilwyr mewnol, sy'n mynychu cyfarfodydd y Grŵp Rheoli Risg, a thrwy brofiad aelodau annibynnol y Pwyllgor Archwilio, caiff y broses ei diwygio'n rheolaidd.

Mae'r Polisi Rheoli Risg yn egluro'r fframwaith a swyddogaethau a chyfrifoldebau mewn perthynas â rheoli risg, ynghyd â chanllawiau ar nodi, asesu, monitro a rheoli risg. Sefydlwyd y Polisi, gan gyfeirio'n benodol at Lyfr Oren Trysorlys Ei Mawrhydi ar reoli risg a llawlyfr Llywodraeth Cymru ar reoli risg – Hanfodion Risg. Diweddarwyd ac ail-lansiwyd y Polisi yn 2012/13 gyda chymorth yr archwilwyr mewnol.

Mae Grŵp Rheoli Risg trawsadrannol arbennig yn cynnal adolygiad Rheoli Risg trylwyr, gan edrych ar y cynnydd ac effeithiolrwydd rheoli risgiau mawr. Mae'r grŵp yn cadw Cofrestr Risgiau Strategol, gan flaenoriaethu'r holl risgiau yn ôl y tebygolrwydd y gallai'r risg ddigwydd a'i heffeithiau posibl. Mae'r grŵp yn adolygu Cofrestr Risg Cyfadannol yn rheolaidd ac yn ymgysylltu â phob cyfarwyddwr a phennaeth adran ynghylch newidiadau i fygythiadau posibl, a sicrhau bod rheoli risg wedi ymwreiddio ledled y sefydliad. Mae nodi a rheoli risgiau hefyd yn eitem sefydlog ar agendâu cyfarfodydd cyfadannol a chyfarfodydd yr Uwch Dîm Reoli. Cedwir Cofrestrau Risg ar wahân ar gyfer yr is-gwmni masnachu, y cwmni menter ar y cyd, y Cynllun Pensiwn a gydol oes pob project mawr a gyflawnir. Ar ddiwedd project, caiff y Gofrestr Risg ei hasesu a chaiff pob risg sy'n parhau ei throsglwyddo i'n prif gofrestri.

Mae'n bosibl y gofynnir i'r grŵp hefyd ystyried risgiau posibl penodol a nodir gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr a'r Pwyllgorau Adolygu Perfformiad ac Archwilio. Hefyd, mae'r Pwyllgorau Adolygu Perfformiad ac Archwilio'n adolygu'r newidiadau i'r Gofrestr Risg Strategol a materion a drafodir yng nghyfarfodydd chwarterol y grŵp, yn ogystal â chamau lliniaru a gymerir yn erbyn y risgiau mwyaf.

Mae aelodau'r Grŵp Rheoli Risg yn cynnwys Pennaeth Archwiliad Mewnol sy'n gymorth i allu ystyried materion sy'n peri pryder mewn cyrff eraill. Mae rhaglen waith yr archwilydd mewnol yn croesgyfeirio'n benodol at y risgiau a nodwyd, a hefyd yn cael ei llywio gan y Gyfarwyddiaeth a'r Pwyllgor Archwilio.

Mae bygythiadau i ddiogelwch ein holl asedau yn risg sylfaenol, sy'n gofyn am gamau lliniarol. Y risg sylweddol arall yw gostyngiad mewn incwm oherwydd gostyngiadau mewn cymorth grant yn y dyfodol ac erydiad y cyllid sydd ar gael mewn termau real, sy'n cael ei liniaru gan y Rhaglen Newid. Mae'r risgiau hyn yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gan yr archwilwyr mewnol, y Grŵp Rheoli Risg a Bwrdd yr Ymddiriedolwyr.

3.4.2 Diogelwch Gwybodaeth

Mae gennym weithdrefnau diogelwch gwybodaeth i sicrhau cyfrinachedd, cywirdeb a hygyrchedd gwybodaeth sy'n cael ei chadw a'i phrosesu, a sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r Ddeddf Diogelu Data a'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth. Yn eu plith, mae'r canlynol:

- y cyfarwyddwyr sy'n gyfrifol am awdurdodi a rheoli'r holl gyfryngau symudol
- Polisi Diogelwch Gwybodaeth
- Polisi Diogelu Data
- canllawiau a pholisi trin gwybodaeth a roddir i bob aelod o staff
- parhau i gydymffurfio'n statudol â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data, ac adrodd am hynny
- y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn adroddiadau ac yn adolygu'r trefniadau trin data.

Nid oedd unrhyw achos o dorri rheolau diogelwch gwybodaeth yn ystod y flwyddyn.

Yn ystod 2012/13, datblygwyd a chymeradwywyd Strategaeth Rheoli Gwybodaeth a Strategaeth TGCh, ac maent yn cael eu rhoi ar waith. Caiff y ddwy strategaeth eu hadolygu a'u diweddarau.

Yn 2014/15 derbyniodd y Pwyllgor Archwilio adroddiad archwilio mewnol ar Farchnata a Chyfathrebu Allanol a oedd yn canolbwyntio ar y defnydd o gyfathrebu ar-lein a'r cyfryngau cymdeithasol. Canfuwyd bod y rheolaethau a'r prosesau a oedd ar waith yn addas ac yn ddigonol.

Cafodd y Pwyllgor Archwilio adroddiad blynyddol mewn perthynas â chydymffurfiaeth â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data. Nid oedd unrhyw faterion yn ymwneud â diffyg cydymffurfio i'w hadrodd yn 2014/15.

Rydym wrthi'n treialu System Dogfennau a Chofnodion Rheoli Electronig ar gyfer dogfennau Corfforaethol, Cyllid a TG. Ymysg amcanion y project mae:

- diffinio saerniaeth wybodaeth safonol er mwyn cynnal diogelwch angenrheidiol wrth sicrhau bod ein data ar gael i bob aelod o staff a chymunedau defnyddwyr
- darparu ymateb syml, cyflym ac awdurdodol i ymholiadau o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Ddeddf Diogelu Data.

3.5 Datblygu Gallu Ymddiriedolwyr a Swyddogion i fod yn Effeithiol

Llywodraeth Cymru ac Amgueddfa Cymru sy'n penodi'r Ymddiriedolwyr. Darperir cynllun ymsefydlu ffurfiol i'r Ymddiriedolwyr ar ôl eu penodi. Rhoddir hyfforddiant pellach yn ôl yr angen yn ystod y flwyddyn.

Mae pob aelod o'r Bwrdd yn cwrrdd â'r Llywydd fel rhan o broses adolygu chwe misol, ac mae'r Llywydd wedyn yn cyflwyno adroddiad i Fwrdd yr Ymddiriedolwyr.

Mae'r system rheoli ariannol yn seiliedig ar fframwaith o wybodaeth reoli reolaidd, Rheoliadau, Polisiâu a Gweithdrefnau a system dirprwy ac atebolrwydd. Caiff hyn ei lywio gan ein Dogfen Fframwaith, arferion gorau a Rheoli Arian Cyhoeddus. Mae'n cynnwys:

- rhagfynegi a monitro cyllidebau, gydag adroddiadau ariannol rheolaidd sy'n nodi'r gwariant gwirioneddol a'r rhagolygon gwariant yn erbyn cyllidebau
- cynlluniau gwariant cyfalaf a chanllawiau clir
- disgyblaethau rheoli projectau ffurfiol
- ymgynghoriadau rheolaidd a chynnwys archwilio mewnol gydol y broses o ddatblygu neu gyflwyno newidiadau i systemau

- cysylltiad agos â'r archwilydd allanol
- gofyn am gyngor arbenigol lle bo'n briodol
- adroddiadau rheolaidd i fwrdd yr ymddiriedolwyr, is-bwyllgorau a Llywodraeth Cymru
- adolygiadau rheoli cyson.

3.6 Ymgysylltu â Phobl Leol a Rhanddeiliaid Eraill i Sicrhau Atebolrwydd Cyhoeddus Cadarn

Rydym yn gweithredu rhaglen ymgysylltu ac ymgynghori â'r cyhoedd yn unol â'r Siarter Frenhinol. Rydym hefyd wedi cymeradwyo'r Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru.

Rydym yn gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru ac yn aelod o'r Grŵp Llywio sy'n datblygu Strategaeth Amgueddfeydd Cymru Llywodraeth Cymru, sy'n nodi tair egwyddor allweddol:

- amgueddfeydd i bawb
- casgliad i'r genedl
- gweithio'n effeithiol.

Mae ein Gweledigaeth, Map Gweledigaeth a Chynllun Gweithredol yn adlewyrchu'r egwyddorion hyn ac mae ein cyfraniad i Strategaeth Amgueddfeydd Cymru Llywodraeth Cymru'n cael ei fonitro trwy gynllun gweithredu sy'n cael ei ddiweddarau a'i gyflwyno i Fwrdd yr Ymddiriedolwyr bob blwyddyn.

Mae gennym Strategaeth Gyfathrebu sydd â'r nod o hyrwyddo'r sefydliad, ein Gweledigaeth, ein hamcanion a'n blaenoriaethau. Rydym yn defnyddio mwy a mwy ar rwydweithiau cymdeithasol, gan gynnwys Twitter a Facebook, i gyfathrebu â chynulleidfada darged ddewisol. Cyhoeddir datganiadau i'r wasg yn rheolaidd er mwyn hyrwyddo gweithgareddau ac mae tanysgrifwyr yn derbyn e-gylchlythyr misol.

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd cyfathrebu mewnol ac yn parhau i roi'r Cynllun Cyfathrebu Mewnol ar waith. Rydym hefyd yn darparu gwybodaeth i staff yn electronig ac wyneb yn wyneb er mwyn sicrhau eu bod yn cyfrannu at benderfyniadau ac yn ymwybodol ohonynt.

Rydym yn cydnabod undebau llafur, ac mae'r rheolwyr wedi cyfarfod â nhw ac ymgynghori â nhw yn ystod y flwyddyn. Gwahoddwyd cynrychiolwyr yr undebau i Bwyllgor Gweithgor y Staff ar Adnoddau Dynol ac Ariannol.

Mae gennym gynllun cyhoeddiadau a gall rhanddeiliaid weld amrywiaeth eang o gyhoeddiadau, polisiau a gweithdrefnau yn ogystal â chofnodion y Bwrdd a datganiadau ariannol ar ein gwefan.

4. Adolygu Effeithiolrwydd

Y Cyfarwyddwr Cyffredinol, sef y Swyddog Cyfrifyddu, sy'n gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system rheolaeth fewnol. Mae gwaith yr archwilwyr mewnol ac allanol, cynghorwyr proffesiynol eraill a'r Gyfarwyddiaeth, sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli mewnol, a sylwadau archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac adroddiadau eraill, yn llywio'r gwaith o adolygu effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu. Hysbyswyd y Swyddog Cyfrifyddu am effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu gan yr Ymddiriedolwyr, y Pwyllgor Archwilio a'r cyfarwyddwyr, ac mae cynlluniau i fynd i'r afael â materion a sicrhau gwelliannau parhaus i'r system ar waith. Darperir rhagor o wybodaeth yn adran 5, Materion Llywodraethu a Gwelliannau ar gyfer y Dyfodol isod.

Yn 2012/13, cyflwynwyd rhaglen o holiaduron gwerthuso i'w llenwi gan y Bwrdd, y Pwyllgor Adolygu Perfformiad a'r Pwyllgor Archwilio. Mae arfarniadau Ymddiriedolwyr unigol, a gynhaliwyd gan y Llywydd, hefyd wedi'u cyflwyno.

Roedd canfyddiadau'r broses werthuso a gynhaliwyd ar ddiwedd 2013/14 yn gadarnhaol iawn ar y cyfan, fel yr oeddent ar gyfer 2012/13. Ymhlith y materion a godwyd roedd yr adnoddau sydd gan Amgueddfa Cymru i weithredu ei strategaeth a'i hamcanion yn yr hinsawdd economaidd bresennol, ac i sicrhau bod cyfatebiaeth glir rhwng rhaglenni a phrojectau a'r strategaeth a'i bod yn dod o fewn cylch gwaith y sefydliad.

Yn ystod 2014/15 penderfynodd y Bwrdd y byddai'r broses werthuso yn cael ei chwblhau bob chwe mis, gyda'r gwerthusiad nesaf yn cael ei gynnal ar ddiwedd 2015/16.

Rydym wedi sefydlu'r prosesau canlynol i ategu'r fframwaith rheoli risgiau er mwyn cynnal fframwaith llywodraethu effeithiol a system effeithiol o reolaeth fewnol:

- Rheoliadau ariannol, polisiau a threfniadau gweinyddol manwl gan gynnwys didoli dyletswyddau a gwahanol lefelau o awdurdod a ddirprwyir; systemau cyllido cynhwysfawr; a chanllawiau rheoli buddsoddiadau cyfalaf wedi'u diffinio'n glir a'u monitro
- Prosesau rheoli mewnol megis monitro ac adrodd am berfformiad, cyfarfodydd adrannol a sesiynau briffio gan y cyfarwyddwyr
- Mae'r Pwyllgor Archwilio yn ystyried cwmpas y rhaglen archwilio fewnol ac yn derbyn adroddiadau gan archwilwyr mewnol ac allanol. Mae'r Pwyllgor yn cyfarfod bob chwarter, ac mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr yn ystyried cofnodion y cyfarfod a hefyd adroddiad gan y Cadeirydd
- Adroddiadau rheolaidd gan yr Archwilwyr Mewnol gan gynnwys eu barn annibynnol ar ba mor ddigonol ac effeithiol yw'r system rheolaeth fewnol ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwella
- Adroddiad blynyddol gan yr Archwilwyr Mewnol. Ar sail gwaith archwilio mewnol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015, daeth yr Archwilydd Mewnol i'r casgliad bod gennym brosesau rheoli risg, llywodraethu a rheolaeth ddigonol ac effeithiol er mwyn cyflawni ein hamcanion
- Mae'r Archwilydd Mewnol yn cynnal adolygiad o gydymffurfiaeth o egwyddorion y Cod Llywodraethu Da ar gyfer y Trydydd Sector yng Nghymru bob tair blynedd; cadarnhaodd adolygiad 2012/13 bod gennym, yn gyffredinol, reolaethau priodol ar waith ar gyfer pob un o'r egwyddorion
- Mae Swyddfa Archwilio Cymru, ein harchwilwyr allanol, yn darparu Llythyr Rheoli sy'n crynhoi'r gwaith a wnaed mewn perthynas â'r datganiadau ariannol. Mae'r Pwyllgor Archwilio yn adolygu hyn ac yn cyflwyno adroddiad i Fwrdd yr Ymddiriedolwyr
- Mae'r ffynonellau sicrwydd eraill yn cael eu hystyried gan gynnwys adroddiadau gan y Comisiwn Elusennau, Arolygwyr Treth Tirlenwi, Arolygiaeth Diogelwch Pyllau Glo a Buddsoddwyr mewn Pobl.

5. Materion Llywodraethu a Gwelliannau ar gyfer y Dyfodol

Ni chododd unrhyw faterion llywodraethu neu reolaeth fewnol arwyddocaol yn ystod y flwyddyn. Cefnogir hyn gan Adroddiad Blynyddol yr Archwiliad Mewnol a Llythyr Rheoli'r Archwiliad Allanol.

Yn ystod 2014/15, parhaodd y broses o adolygu ac adnewyddu ein Gweledigaeth, a gychwynwyd tua diwedd 2013/14. Cymerodd y staff ran yn y broses hon trwy gyfrwng grwpiau ffocws a sesiynau briffio. Cytunodd y Bwrdd ar y Weledigaeth newydd ym mis Mawrth 2015 a chaiff ei chyhoeddi ar ei newydd wedd yn 2015/16.

Yr her i ni yw gwireddu'r Weledigaeth yng nghyd-destun yr hinsawdd economaidd sydd ohoni ac, yn benodol, y gostyngiadau yn y cymorth grant gan Lywodraeth Cymru. Wrth symud ymlaen, byddwn yn:

- herio arferion gwaith cyfredol a'u newid
- pennu a gweithredu ffyrdd mwy effeithiol ac arloesol o weithio
- adolygu ein strwythurau ymhellach i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r Weledigaeth newydd
- adolygu'r gweithrediadau blaen tŷ
- ceisio cynyddu'r incwm a gynhyrchir
- adolygu'r trefniadau dirprwyo
- gweithredu'r Strategaeth Adnoddau Dynol
- gweithredu'r Cynllun Gweithredu sy'n deillio o'r Arolwg Staff a gynhaliwyd yn 2014/15
- datblygu a gweithredu'r Strategaeth Hyfforddiant a Datblygiad
- adolygu'r Cynllun Gwerthuso Swyddi a'r broses Adolygu Perfformiad a Datblygiad
- gweithredu system Gyfrifyddu newydd, cwblhau'r gwaith o wetihredu system Adnoddau Dynol newydd,
- a chwblhau cam peilot y System Rheoli Dogfennau Electronig.
- cynnig trefniadau newydd ar gyfer y Cynllun Pensiwn
- gweithredu newidiadau i'r Cynllun Diswyddo.

Bydd proses fonitro a chraffu gadarn yn allweddol i lwyddiant hyn, er mwyn sicrhau ein bod yn gwneud newidiadau ac arbedion gan amharu cyn lleied ag sy'n bosibl ar y gwasanaethau a ddarperir.

6. Ardystio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Dros y flwyddyn i ddod, rydym yn bwriadu cymryd camau i fynd i'r afael â'r materion uchod er mwyn gwella ein trefniadau llywodraethu ymhellach. Rydym yn fodlon y bydd y camau hyn yn mynd i'r afael â'r angen i gyflwyno gwelliannau a byddwn yn monitro'r dulliau o'u cyflwyno a'u gweithredu fel rhan o'n hadolygiad nesaf.

David Anderson

Swyddog Cyfrifyddu a Chyfarwyddwr Cyffredinol
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 16 Gorffennaf 2015

Laurie Pavelin

Trysorydd, ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 16 Gorffennaf 2015

TYSTYSGRIF AC ADRODDIAD ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU I GYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

Rwy'n tystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Amgueddfa Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015 o dan adran 9(4) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992. Mae'r rhain yn cynnwys y Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol, y Fantolen Gyfunol, y Datganiad Llif Arian Cyfunol a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys adroddiad ar daliadau. Paratowyd y datganiadau ariannol o dan y polisiau cyfrifyddu a ddisgrifir ynddynt.

Cyfrifoldebau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr, y Swyddog Cyfrifyddu a'r archwilydd

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr a'r Cyfarwyddwr Cyffredinol, Bwrdd yr Ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Ariannol, sy'n cynnwys yr Adroddiad ar Dâl a'r datganiadau ariannol, yn unol ag Adran 9(4) o Ddeddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992 a chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed oddi tani, ac am sicrhau cywirdeb y trafodion ariannol.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r adroddiad ar dâl sydd i'w archwilio yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'n ofynnol yn ôl y safonau hyn i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol ar gyfer Archwilyr y Bwrdd Ymarfer Archwilio.

Cwmpas yr archwiliad o'r Datganiadau Ariannol

Mae archwiliad yn golygu casglu tystiolaeth am symiau a datgeliadau yn y datganiadau ariannol, i weld a oes sicrwydd rhesymol nad yw'r datganiadau ariannol yn cynnwys unrhyw gamddatganiad o bwys, boed trwy dwyll neu wall. Mae'n cynnwys asesu: a yw'r polisiau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Amgueddfa Cymru a'u bod wedi'u gweithredu'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; pa mor rhesymol yw amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol Amgueddfa Cymru; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol.

Yn ychwanegol at hynny, mae'n ofynnol i mi gasglu digon o dystiolaeth er mwyn cael sicrwydd rhesymol fod y gwariant a'r incwm wedi'u defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodiadau sy'n eu rheoli.

Rwyf hefyd yn darllen yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn Adroddiad Ariannol Bwrdd yr Ymddiriedolwyr er mwyn nodi unrhyw anghysondebau o bwys gyda'r datganiadau ariannol a archwiliwyd. Os wyf yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau o bwys, byddaf yn ystyried y goblygiadau ar gyfer fy adroddiad.

Barn ar Ddatganiadau Ariannol

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun teg a chywir o gyflwr Amgueddfa Cymru ar 31 Mawrth 2015, yr adnoddau a ddaeth i mewn a'r defnydd a wnaed ohonynt, ac enillion a cholledion a llif arian am y flwyddyn a ddaeth i ben
- wedi'u paratoi yn gywir yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru yn unol â Ddeddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992.

Barn ar Reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob ffordd o bwys, mae'r gwariant a'r incwm wedi cael eu defnyddio at y dibenion a fwrriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodiadau sy'n eu llywodraethu.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i:

- mae'r darn o'r Adroddiad ar Dâl sydd i'w archwilio wedi'i baratoi'n gywir yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru
- mae'r wybodaeth sydd yn yr Adroddiad Ariannol yn gyson â'r datganiadau ariannol.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt gydag eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd ynglŷn â'r materion canlynol yr wyf yn adrodd wrthy ch amdanynt os, yn fy marn i:

- nad yw'r Datganiad ar Reolaeth Fewnol yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â chanllawiau Trysorlys Ei Mawrhydi
- nad yw'r cofnodion cyfrifyddu wedi'u cadw'n gywir
- nad yw gwybodaeth a bennir gan Drysorlys Ei Mawrhydi ynghylch cydnabyddiaeth ariannol a thrafodion eraill wedi'i datgelu, neu
- nad wyf wedi derbyn pob gwybodaeth ac esboniad sy'n ofynnol ar gyfer fy archwiliad.

Adroddiad

Nid oes unrhyw sylwadau gennyf i'w cyflwyno ar y datganiadau ariannol hyn.

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

21 Gorffennaf 2015

DATGANIAD CYFUNOL O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2015

Nodiadau	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2014/15	2013/14
	Cyfyngedig £'000	Digyfyngiad £'000	Cyfyngedig £'000	Digyfyngiad £'000	Cyfanswm £'000	Cyfanswm £'000
ADNODDAU I MEWN						
Adnoddau Incwm o Gynhyrchu Cronfeydd:						
Incwm Gwirfoddol						
Grantiau	2	3,826	23,801	0	0	27,627
Rhoddion a Chymynroddion	3	95	0	2,892	265	3,252
		3,921	23,801	2,892	265	30,879
Gweithgareddau ar gyfer Cynhyrchu Cronfeydd						
Incwm o'r Is-gwmni Masnachu	4	0	2,923	0	0	2,923
Incwm Buddsoddi		0	0	45	5	50
		3,921	26,724	2,937	270	33,852
Cyfanswm Adnoddau Incwm o Gynhyrchu Cronfeydd						
Incwm Arall	5	0	1,433	5	1	1,439
		3,921	28,157	2,942	271	35,291
CYFANSWM ADNODDAU I MEWN						
		3,921	28,157	2,942	271	35,291
ADNODDAU A WARIWYD						
Costau Cynhyrchu Cronfeydd:						
Costau Cynhyrchu Incwm Gwirfoddol	6&7	0	499	4	63	566
Costau Is-gwmni Masnachu	4	0	2,402	0	0	2,402
		0	2,901	4	63	2,968
Costau Gweithgareddau Elusenol:						
Addysg, Arddangosfeydd a Chyfyngau Digidol		659	3,580	100	0	4,339
Casgliadau ac Ymchwil		3,622	6,166	185	2	9,975
Gweithrediadau'r Amgueddfa		3,263	13,274	5	2	16,544
		7,544	23,020	290	4	30,858
Costau Llywodraethu		0	500	0	0	500
Costau Cyllid Pensiwn	17e	0	454	0	0	454
		7,544	26,875	294	67	34,780
CYFANSWM ADNODDAU A WARIWYD						
		7,544	26,875	294	67	34,780
CYFRAN O'R FENTER AR Y CYD	8	(79)	0	0	0	(79)
ADNODDAU (ALLAN)/I MEWN NET AR GYFER Y FLWYDDYN ARIANNOL						
Elw heb ei gyflawni ar ailbriso'r asedau sefydlog a fwriedir at ddefnydd Elusenol	9	5,238	13	72	21	5,344
Elw wedi'i gyflawni/heb ei gyflawni ar werth buddsoddiadau ar y farchnad	11	0	0	103	23	126
Elw/(Colled) actiwaraid ar gynllun pensiwn budd-dal wedi'i ddiffinio	17d	0	144	0	0	144
		1,536	1,439	2,823	248	6,046
SYMUDIADAU NET MEWN CRONFEYDD YN YSTOD Y FLWYDDYN ARIANNOL						
		1,536	1,439	2,823	248	6,046
BALANS CRONFEYDD A DDYGWYD YMLAEN AR 1 EBRILL 2014	18	108,210	(26,161)	7,682	1,234	90,965
BALANS CRONFEYDD A GARIWYD YMLAEN AR 31 MAWRTH 2015	18	109,746	(24,722)	10,505	1,482	97,011

Mae'r SOFA uchod yn cynnwys pob elw a cholled a gydnabyddir.

Mae'r holl weithgareddau'n parhau.

Y cynnydd net anghyfunol mewn cronfeydd a gofnodwyd yn Natganiad o Weithgareddau Ariannol Amgueddfa Cymru yn ystod 2014/15 oedd £6,010,000 (cynnydd o £3,685,000 yn 2013/14).

Mae'r nodiadau ar dudalennau 32 i 51 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

MANTOLEN GYFUNOL AR 31 MAWRTH 2015

Nodiadau	Amgueddfa Cymru		Cyfunol		
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000	
ASEDAU SEFYDLOG					
Asedau Diriaethol	9	82,239	81,591	82,283	81,600
Asedau Treftadaeth	10	21,520	20,145	21,520	20,145
Cyfran o Fenter ar y Cyd:	8				
Cyfran o asedau gros		9,530	9,599	9,530	9,599
Cyfran o rwymedigaethau gros		(12)	(2)	(12)	(2)
		<u>9,518</u>	<u>9,597</u>	<u>9,518</u>	<u>9,597</u>
Buddsoddiadau	11	2,661	2,533	2,661	2,533
		<u>115,938</u>	<u>113,866</u>	<u>115,982</u>	<u>113,875</u>
ASEDAU CYFREDOL					
Stoc	12	31	37	412	416
Dyledwyr sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	13	6,060	4,939	4,925	4,151
Buddsoddiadau	21	1,512	506	1,512	506
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	23	6,132	4,136	7,126	4,793
		<u>13,735</u>	<u>9,618</u>	<u>13,975</u>	<u>9,866</u>
RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL					
Credydwyr sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	14	(1,835)	(1,688)	(2,020)	(1,882)
		<u>11,900</u>	<u>7,930</u>	<u>11,955</u>	<u>7,984</u>
ASEDAU CYFREDOL NET					
		<u>127,838</u>	<u>121,796</u>	<u>127,937</u>	<u>121,859</u>
CYFANSWM ASEDAU NAMYN RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL					
		<u>127,773</u>	<u>121,688</u>	<u>127,872</u>	<u>121,751</u>
CREDYDWYR					
Symiau sy'n dod sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn	15	(65)	(108)	(65)	(108)
ASEDAU NET AC EITHRIO RHWYMEDIGAETH CYNLLUN PENSIWN					
		<u>127,773</u>	<u>121,688</u>	<u>127,872</u>	<u>121,751</u>
Diffyg cynllun pensiwn budd-dal wedi'i ddiffinio	17a	(30,861)	(30,786)	(30,861)	(30,786)
ASEDAU NET YN CYNWYS RHWYMEDIGAETH CYNLLUN PENSIWN					
		<u>96,912</u>	<u>90,902</u>	<u>97,011</u>	<u>90,965</u>
CRONFEYDD					
Cronfeydd Cyhoeddus Cyfyngedig	18	109,746	108,210	109,746	108,210
Cronfeydd Cyhoeddus Digyfyngiad		6,040	4,562	6,139	4,625
Cronfeydd Pensiwn Wrth Gefn		(30,861)	(30,786)	(30,861)	(30,786)
Cyfanswm Cronfeydd Cyhoeddus Digyfyngiad		<u>(24,821)</u>	<u>(26,224)</u>	<u>(24,722)</u>	<u>(26,161)</u>
Cronfeydd Preifat Cyfyngedig		10,505	7,682	10,505	7,682
Cronfeydd Preifat Digyfyngiad		1,482	1,234	1,482	1,234
		<u>96,912</u>	<u>90,902</u>	<u>97,011</u>	<u>90,965</u>

Llofnodwyd ar ran yr Ymddiriedolwyr gan

David Anderson
Swyddog Cyfrifyddu a Chyfarwyddwr Cyffredinol
Wedi'i gymeradwyo a'i lofnodi ar 16 Gorffennaf 2015

Laurie Pavelin
Trysorydd, ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr
Wedi'i gymeradwyo a'i lofnodi ar 16 Gorffennaf 2015

Mae'r nodiadau ar dudalennau 32 i 51 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

DATGANIAD LLIF ARIAN CYFUNOL AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2015

Nodiadau	Amgueddfa Cymru		Cyfunol		
	2014/15 £'000	2013/14 £'000	2014/15 £'000	2013/14 £'000	
Llif arian parod net o Weithgareddau Gweithredu	19	5,203	3,182	5,582	3,021
Gwariant Cyfalaf a Buddsoddiad Ariannol	20	(2,158)	(2,178)	(2,200)	(2,184)
Rheoli Adnoddau Hylif	21	(1,006)	(3)	(1,006)	(3)
Cyllid	22	(43)	(44)	(43)	(44)
Cynnydd mewn Arian Parod	23	<u>1,996</u>	<u>957</u>	<u>2,333</u>	<u>790</u>

Mae'r nodiadau ar dudalennau 32 i 51 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau ar y Cyfrifon ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben ar 31 Mawrth 2015

1. Polisiâu Cyfrifyddu

1.1 Y Sail Cyfrifyddu

Paratowyd y Cyfrifon o dan y confensiwn cost hanesyddol, a addaswyd i gynnwys ailbrisiad o rai asedau sefydlog diriaethol ar sail eu gwerth i Amgueddfa Cymru. Fe'u paratowyd yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru gyda chaniatâd y Trysorlys. Heb gyfyngu ar yr wybodaeth a roddir, mae'r Cyfrifon yn bodloni gofynion cyfrifyddu a datgelu'r Datganiad o Arferion a Argymhellir (SORP 2005), Cyfrifyddu ac Adrodd gan Elusennau a gyhoeddwyd gan Gomisiynwyr Elusennau Cymru a Lloegr, a'r datganiadau cyfrifyddu a gyhoeddwyd neu a fabwysiadwyd gan y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu, i'r graddau y bo'r gofynion hynny'n briodol. Mae'r Trysorlys wedi cadarnhau y gallai'r eithriadau yn y SORP Elusennau fod yn berthnasol o ran yr angen i ddatgelu cost hanesyddol asedau sefydlog diriaethol.

1.2 Ymgymeriadau'r Fenter ar y Cyd

Mae Amgueddfa Cymru a Dinas a Sir Abertawe yn ddau aelod cyfartal yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe (AGGA Cyf), cwmni cyfyngedig dan warant heb gyfalaf cyfranddaliadau. Mae canlyniadau'r fenter ar y cyd wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol ac fe'u cyfrifwyd gan ddefnyddio'r dull 'fesul llinell'. Cafodd cyfrifon Mentrau AGGA Cyf ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2015 a chafwyd barn archwilio ddiamod. Gellir cael copi o'r cyfrifon o bencadlys Amgueddfa Cymru: Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP.

1.3 Ymgymeriadau'r Is-gwmni

Mae Amgueddfa Cymru'n gweithredu is-gwmni masnachu sy'n llwyr eiddo iddi o'r enw Mentrau Amgueddfeydd ac Oriolau Cenedlaethol Cymru (Mentrau AOCC) Cyf. Mae canlyniadau masnachu'r cwmni wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol cyfunol gan ddefnyddio'r dull 'fesul llinell'. Cafodd cyfrifon Mentrau AOCC Cyf ar gyfer y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2015 eu cymeradwyo ar 7 Gorffennaf 2015 a derbyniwyd barn archwiliad ddiamod. Gellir cael copi o'r cyfrifon o bencadlys Amgueddfa Cymru: Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP.

1.4 Adnoddau i Mewn

Caiff yr holl incwm ei gydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol os bodlonwyd yr amodau ar gyfer ei dderbyn. Caiff unrhyw grantiau eu credydu i'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar sail eu derbyn. Caiff incwm ar gyfer gwasanaethau ei gredu wrth ddarparu'r gwasanaeth. Rhoddir cyfrif am roddion a chymynroddion os bodlonwyd yr amodau ar gyfer eu derbyn.

1.5 Adnoddau a Wariwyd

Caiff gwariant ei ddyrannu ar draws y penawdau gwariant ar sail dyraniad uniongyrchol a dosraniad anuniongyrchol ar gyfer costau cynnal fel y bo'n briodol. Mae cost cynhyrchu cronfeydd yn cynnwys pob gwariant sy'n gysylltiedig â'r is-gwmni masnachu a chodi arian. Mae cost gweithgareddau elusennol yn cynnwys pob gwariant sy'n gysylltiedig ag Addysg, Arddangosfeydd a Chyfringau Digidol, Casgliadau ac Ymchwil a Gweithrediadau'r Amgueddfa. Mae'r costau llywodraethu yn cynnwys yr holl wariant sy'n gysylltiedig â chynllunio corfforaethol a strategol, gwaith Bwrdd a Phwyllgor, cyswllt â Llywodraeth Cymru, archwiliad mewnol ac allanol, rheoli risg ac adroddiadau statudol, a gwaith cyfrifon.

Mae'r sail ar gyfer dyrannu costau cymorth fel a ganlyn: dyrennir costau Marchnata, Cysylltiadau Cyhoeddus a'r Wasg yn ôl amser canrannol, dyrennir Cyllid fesul cyfanswm incwm a'r cyfanswm gwariant, dyrennir TGCh yn ôl nifer y defnyddwyr cyfrifiaduron a dyrennir Adnoddau Dynol yn ôl nifer y gweithwyr cyflogedig cyfwerth ag amser llawn.

1.6 Asedau Sefydlog Diriaethol

Mae'r holl eitemau cyfalaf sy'n costio mwy na £10,000 wedi'u cyfalafu. Nid yw eitemau cyfalaf sy'n costio llai na £10,000 yn cael eu cyfalafu, a chânt eu dileu yn ystod y flwyddyn. Cyn 1 Ebrill 2014, roedd eitemau cyfalaf a oedd yn costio mwy na £5,000 yn cael eu cyfalafu. Gan nad yw effaith gronol y newid hwn ar y Cyfrifon yn sylweddol, ni wnaed addasiad i'r blynyddoedd blaenorol i adlewyrchu'r newid yn y trothwy cyfalafu.

Mae asedau tir ac adeiladau yn cael eu prisio'n broffesiynol bob pum mlynedd ar sail gwerth defnydd cyfredol neu gost adnewyddu ar ôl dibrisiant fel y bo'n briodol, a chânt eu hailbrisiu trwy ddefnyddio mynegai yn y cyfnod cyfamserol. Caiff unrhyw waith cynnal a chadw bob dydd mewn perthynas â'r eiddo hwn ei ddiddymu yn ystod blwyddyn cyflawni'r gwaith.

Mae asedau nad ydynt yn ymwneud ag eiddo (h.y. offer a cherbydau a gosodiadau, ffitiadau a chyfarpar) yn cael eu cadw ar sail cost hanesyddol (neu'r gost ailbrisiu cyn 1 Ebrill 2010), ac nid ydynt yn cael eu mynegeo gan mai bywydau economaidd defnyddiol byr neu werthoedd isel (neu'r ddau) sydd gan yr asedau hyn.

Mae'r rheolwyr yn cynnal adolygiad blynyddol o namau.

1.7 Asedau Treftadaeth

Diffinnir asedau treftadaeth fel asedau o bwys hanesyddol, celfyddydol neu wyddonol sy'n cael eu cadw at ddibenion datblygu amcanion cadwedigaeth, cadwraeth ac addysgiadol elusennau, ac sy'n cyfrannu trwy fynediad cyhoeddus at ddiwylliant ac addysg y genedl ar raddfa genedlaethol neu leol. Mae'r asedau hyn yn ganolog i'r gwaith o gyflawni amcanion Amgueddfa Cymru ac yn cynnwys tir, adeiladau, arddangosion a chreiriau. Ers 1 Ebrill 2001, mae asedau treftadaeth a brynwyd neu a gyflwynwyd i'r Amgueddfa sydd â gwerth unigol o £5,000 neu fwy, neu £10,000 neu fwy o 1 Ebrill 2014, wedi cael eu cyfalafu ar sail cost/prisiad hanesyddol. Yn unol â chyfarwyddyd cyfrifon y Trysorlys, nid yw'r asedau a gafwyd cyn 1 Ebrill 2001 wedi cael eu cyfalafu ac ym marn yr Ymddiriedolwyr ni ellir cyfiawnhau cost sylweddol prisio'r casgliad anferth hwn o asedau treftadaeth (tua 5.1 miliwn o eitemau) ar sail cost/budd. Mae asedau a gyfrannwyd neu a ran-gyfrannwyd yn cael eu prisio gan gyfeirio at anfonebau neu ddogfennau eraill os ydynt ar gael, ac fel arall gan staff curadurol.

1.8 Dibrisiant

Caiff dibrisiant ei godi ar asedau sefydlog diriaethol (ac eithrio asedau tir a threftadaeth). Mae'r prif gyfraddau, gan ddefnyddio'r dull llinell syth, fel a ganlyn:

- Caiff adeiladau rhydd-ddaliad ac eiddo ar brydlesi hir eu dibrisio yn ystod eu hoes ddefnyddiol sef rhwng 50 a 125 mlynedd.
- Fel y caniateir gan SORP Elusennau 2005, nid yw asedau treftadaeth yn cael eu dibrisio. Barn yr Ymddiriedolwyr yw bod gwerth gweddilliol gweithiau celf yn uwch na'r gwerth cadw ac mae oes ddefnyddiol ddisgwyliedig asedau treftadaeth eraill mor hir nad yw dibrisiant o bwys.
- Bydd peiriannau, cyfarpar, ffitiadau a gosodiadau'n dibrisio dros 5-10 mlynedd. Yn achos eitemau penodol sy'n destun newidiadau technegol neu lle bo ffactor darvoud uchel, caiff cyfnod o 3 blynedd ei ddefnyddio. Mae'n bosibl y bydd gan rai eitemau penodol eraill gyfnod dibrisio hirach.
- Codir am asedau ar brydles ar sail llinell syth dros dymor y brydles.

1.9 Cronfeydd

Mae Cronfeydd Cyhoeddus a Phreifat Digyfngiad ar gael i'w defnyddio, yn ôl disgrisiwn yr Ymddiriedolwyr, i hyrwyddo amcanion cyffredinol Amgueddfa Cymru.

Y Cronfeydd Cyfyngedig Cyhoeddus yw'r Grantiau Cyfalaf a'r Grantiau Prynu Sbesimenau a geir gan Lywodraeth Cymru a chyrrff eraill y llywodraeth.

Cronfeydd Preifat Cyfyngedig yw cronfeydd sy'n dibynnu ar gyfyngiadau penodol a osodir gan gyfranwyr a rhaid eu defnyddio yn unol â'r cyfarwyddiadau a gafwyd wrth eu sefydlu.

Gellir trosglwyddo arian rhwng cronfeydd cyn belled mai at ddibenion a bennwyd gan y rhoddwr neu'r corff dyrannu grant yn unig y defnyddir cronfeydd cyfyngedig.

1.10 Stoc

Mae Amgueddfa Cymru'n cadw stoc o gyhoeddiadau ac eitemau eraill i'w gwerthu yn ei siopau. Mae'r rhain yn cael eu prisio ar isafswm y gost a'r gwerth gwiredadwy net.

1.11 Buddsoddiadau

Dangosir buddsoddiadau yn ôl eu gwerth ar y farchnad. Ein polisi yw cadw cofnodion prisio yn gyfredol, felly pan fo buddsoddiadau'n cael eu gwerthu, nid oes enillion na cholledion mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol. O ganlyniad, nid yw'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol yn gwahaniaethu rhwng addasiadau prisio yn ymwneud â gwerthiant a'r rhai yn ymwneud â daliannau sy'n parhau am eu bod yn cael eu trin fel newidiadau yng ngwerth y portffolio buddsoddiad trwy gydol y flwyddyn.

1.12 Croniadau Gwyliau Staff

Mae Amgueddfa Cymru wedi mabwysiadu polisi cyfrifyddu yn wirfoddol sy'n cydnabod cronladau o hawliau gwyliau staff nas cymerwyd erbyn diwedd y flwyddyn, sy'n cael eu cario ymlaen i'r flwyddyn ganlynol.

1.13 Ymchwil a Datblygu

Caiff gwariant ar ymchwil a datblygu ei osod yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar gyfer y flwyddyn dan sylw.

1.14 Trethiant

Mae Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi wedi rhoi statws elusen i Amgueddfa Cymru, ond codir Treth Gorfforaeth ar Fentrau AOCC Cyf.

1.15 Pensiynau

Caiff cyfraniadau at Gynllun Pensiwn Amgueddfa Genedlaethol Cymru eu codi yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol er mwyn gwasgaru cost pensiynau dros fywyd gwaith y gweithwyr. Cyfrifir y gost i'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar sail y costau gwasanaeth cyfredol fel y'u cyfrifir gan actiwari'r cynllun.

1.16 Asedau a Rhwymedigaethau Amodol

Nid yw asedau a rhwymedigaethau amodol wedi'u cronni yn y datganiadau cyfrifyddu. Cyfeirir at rhwymedigaethau amodol yn achos unrhyw hawliau cyfreithiol lle nad oes yswiriant, mewn nodyn i'r cyfrifon, yn yr un modd ag unrhyw asedau a rhwymedigaethau amodol eraill.

2. Grantiau Derbyniadwy

	Cyhoeddus Cyfyngedig £'000	Cyhoeddus Digyfyngiad £'000	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Cymorth Grant Refeniw	0	22,997	22,997	22,436
Cymorth Grant Prynu Sbesimenau	538	0	538	538
Cymorth Grant Cyfalaf	2,444	0	2,444	3,005
Grant arall y llywodraeth	844	804	1,648	2,132
	3,826	23,801	27,627	28,111

Cafodd Amgueddfa Cymru gyfanswm o £25,979,000 o gymorth grant gan Lywodraeth Cymru (£25,979,000 yn 2013/14) sy'n cynnwys y Grantiau Refeniw, Prynu Sbesimenau a Chymorth Grant Cyfalaf.

Roedd grantiau eraill y llywodraeth yn cynnwys: £1,159,000 gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri (£1,350,000 yn 2013/14), £6,000 gan yr Undeb Ewropeaidd (£8,000 yn 2013/14), £12,000 gan Gyngor Celfyddydau Cymru (£dim yn 2013/14), £4,000 gan Gyngor Caerdydd (£dim yn 2013/14) a £467,000 gan Lywodraeth Cymru (£774,000 yn 2013/14).

3. Rhoddion a Chymynroddion

	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2014/15 £'000	2013/14 £'000
	Cyfyngedig £'000	Digyfyngiad £'000	Cyfyngedig £'000	Digyfyngiad £'000		
Asedau a gyfrannwyd	0	0	1,240	0	1,240	1,264
Rhoddion eraill	95	0	1,652	265	2,012	1,621
	95	0	2,892	265	3,252	2,885

Cafodd holl brisiadau asedau a gyfrannwyd (neu a ran-gyfrannwyd) eu gwneud gan staff curadurol neu trwy gyfeirio at anfonebau/gohebiaeth derbyn 'in lieu'.

4. Is-gwmni Masnachu

Mae gennym un is-gwmni masnachu sy'n llwyr eiddo iddi, ac sy'n gwmni corfforedig yn y Deyrnas Unedig. Prif weithgareddau Mentrau AOCC Cyf yw gwerthu nwyddau yn holl siopau Amgueddfa Cymru, arlwy, parcio, trwyddedu delweddau, llogi corfforaethol, gosod eiddo, archebion trwy'r post, ymdrin â'r derbyniadau o werthu arddangosfeydd neu eu rhoi ar fenthyg, a hawliau ffilmio. Mae Mentrau AOCC Cyf yn dychwelyd ei elw i Amgueddfa Cymru ar ffurf cymorth rhodd. Ceir crynodeb o'u canlyniadau masnachu isod.

	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Trosiant	2,744	2,647
Cost gwerthiant	(2,049)	(2,013)
Elw Gros	695	634
Costau gweinyddol	(345)	(291)
Incwm gweithredu arall	179	210
Elw ar weithgareddau arferol cyn llog	529	553
Llog sy'n daladwy	(8)	(8)
Elw ar weithgareddau arferol cyn treth	521	545
Treth ar elw gweithgareddau arferol	0	0
Elw ar gyfer y flwyddyn ariannol	521	545
Cymorth rhodd sy'n daladwy i'r Amgueddfa	(485)	(540)
Elw a gedwir ar gyfer y flwyddyn ariannol	36	5

Mae'r Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol yn cynnwys trosiant yr is-gwmni ac incwm gweithredu arall fel incwm o is-gwmni masnachu, a chost gwerthiannau, costau gweinyddol a llog sy'n daladwy fel costau'r is-gwmni masnachu.

5. Incwm arall

	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2014/15 £'000	2013/14 £'000
	Cyfyngedig £'000	Digyfyngiad £'000	Cyfyngedig £'000	Digyfyngiad £'000		
Addysg, Arddangosfeydd a Chyfyngau Digidol	0	116	0	0	116	141
Casgliadau ac Ymchwil	0	277	0	0	277	387
Gweithrediadau'r Amgueddfa	0	990	0	0	990	834
Cymorth	0	50	5	1	56	86
	0	1,433	5	1	1,439	1,448

6. Cyfanswm yr Adnoddau a Wariwyd

(a) Amgueddfa Cymru

	Costau Uniongyrchol £'000	Dibrisiad £'000	Lleihad yng ngwerth ased sefydlog £'000	Costau Cynnal				2014/15 £'000	2013/14 £'000
				Marchnata, y Wasg a PR £'000	Cyllid £'000	TGCh £'000	Adnoddau Dynol £'000		
Costau Cynhyrchu Cronfeydd									
Cost Cynhyrchu Incwm Gwirfoddol	499	0	0	17	10	24	16	566	551
	499	0	0	17	10	24	16	566	551
Costau Gweithgareddau Elusennol									
Addysg a Rhaglenni	3,479	105	527	58	34	81	55	4,339	3,230
Casgliadau ac Ymchwil	6,436	495	2,478	145	84	201	136	9,975	9,232
Gweithrediadau'r Amgueddfa	12,728	521	2,609	216	126	300	203	16,703	14,106
	22,643	1,121	5,614	419	244	582	394	31,017	26,568
Costau Llywodraethu									
Archwiliad Mewnol ac Allanol	55	0	0	0	0	0	0	55	54
Cynllunio Strategol a Chorfforaethol	120	0	0	0	0	0	0	120	167
Cyllid a Chostau Eraill	189	0	0	0	0	0	0	189	114
Cymorth	0	0	0	35	20	48	33	136	140
	364	0	0	35	20	48	33	500	475
Costau Cyllid Pensiwn	454	0	0	0	0	0	0	454	500
Cyfanswm yr Adnoddau a Wariwyd	23,960	1,121	5,614	471	274	654	443	32,537	28,094

(b) Cyfunol

	Costau Uniongyrchol £'000	Dibrisiant £'000	Lleihad yng ngwerth ased sefydlog £'000	Costau Cynnal				2014/15 £'000	2013/14 £'000
				Marchnata, y Wasg a PR £'000	Cyllid £'000	TGCh £'000	Adnoddau Dynol £'000		
Costau Cynhyrchu Cronfeydd									
Costau Cynhyrchu Incwm Gwirfoddol	499	0	0	17	10	24	16	566	551
Cost yr Is-gwmni Masnachu	2,395	7	0	0	0	0	0	2,402	2,312
	2,894	7	0	17	10	24	16	2,968	2,863
Costau Gweithgareddau Elusennol									
Addysg a Rhaglenni	3,479	105	527	58	34	81	55	4,339	3,230
Casgliadau ac Ymchwil	6,436	495	2,478	145	84	201	136	9,975	9,232
Gweithrediadau'r Amgueddfa	12,569	521	2,609	216	126	300	203	16,544	13,946
	22,484	1,121	5,614	419	244	582	394	30,858	26,408
Costau Llywodraethu									
Archwiliad Mewnol ac Allanol	55	0	0	0	0	0	0	55	54
Cynllunio Strategol a Chorfforaethol	120	0	0	0	0	0	0	120	167
Cyllid a Chostau Eraill	189	0	0	0	0	0	0	189	114
Cymorth	0	0	0	35	20	48	33	136	140
	364	0	0	35	20	48	33	500	475
Costau Cyllid Pensiwn	454	0	0	0	0	0	0	454	500
Cyfanswm yr Adnoddau a Wariwyd	26,196	1,128	5,614	471	274	654	443	34,780	30,246

Mae £40,165 (£40,165 yn 2013/14) wedi'i gynnwys yn yr adnoddau a wariwyd i dalu'r archwilyr allanol, £39,565 (£39,565 yn 2013/14) ar gyfer y ffi archwilio a £600 (£600 yn 2013/14) ar gyfer gwaith arall. Mae hyn yn cynnwys £4,325 (£4,325 yn 2013/14) ar gyfer ffi archwilio'r is-gwmni masnachu a £600 (£600 yn 2013/14) ar gyfer gwaith arall i'r is-gwmni masnachu.

Mae swm o £6,000 (£13,000 yn 2013/14) wedi'i gynnwys yn yr adnoddau a wariwyd mewn perthynas â gwariant yr UE.

Costau staff oedd 57.7% o'r adnoddau a wariwyd yn ystod y flwyddyn (70.4% yn 2013/14). Pe na bai'r lleihad untro yng ngwerth asedau sefydlog mewn perthynas â phroject ailddatblygu Sain Ffagan wedi'u cynnwys yn y tabl uchod, byddai'r costau staff yn 68.8% o gyfanswm yr adnoddau a wariwyd, sef lleihad bach o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

7. Costau Staff

(a) Costau Staff yn ystod y flwyddyn:

	Cyfunol	
	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Cyfflogau a Thâl	15,153	15,624
Costau Nawdd Cymdeithasol	1,066	1,134
Costau Gwasanaeth Pensiwn FRS17 (nodyn 17e)	2,824	3,108
Costau Diswyddo	566	939
	19,609	20,805
Costau Cyllid Pensiwn FRS17 (nodyn 17e)	454	500
	20,063	21,305

Mae'r costau staffio yn cynnwys £1,101,000 (£1,070,000 yn 2013/14) yn ymwneud â'r is-gwmni masnachu.

Cyflwynwyd Cynllun Diswyddo Gwirfoddol, gan wella taliadau statudol yn ôl ffactor o 4. Manteisiodd 14 gweithiwr cyflogedig ar hyn yn 2014/15, gan arwain at gostau o £566,000 (£939,000 yn 2013/14). Roedd £62,000 (£838,000 yn 2013/14) o gostau straen i Gronfa Bensiwn yr Amgueddfa, ac maent wedi'u hystyried yn y prisiaid actiwaraid yn Nodyn 17.

Mae'r costau gweithredu'n cynnwys £9,000 (£29,000 yn 2013/14) ar gyfer staff asiantaeth.

(b) Nifer cyfartalog misol y staff sy'n gyfwerth ag amser llawn:

	Staff Parhaol	Staff Arall	Nifer	
			2014/15	2013/14
Is-gwmni Masnachu	36	3	39	38
Codi Arian	6	1	7	6
Addysg, Arddangosfeydd a Chyfyngau Digidol	44	7	51	51
Casgliadau ac Ymchwil	101	7	108	116
Gweithrediadau'r Amgueddfa	254	34	288	293
Cymorth	53	6	59	63
	494	58	552	567

(c) Manylion tâl a budd-daliadau pensiwn y Cyfarwyddwyr:

Cyfanswm Tâl Cydnabyddiaeth Sengl	Band cyflog 2014/15 (2013/14) £'000	Band bonws 2014/15 (2013/14) £'000	Buddion mewn da 2014/15 (2013/14) £'000	Buddion pensiwn 2014/15 (2013/14) £'000	Cyfanswm y band 2014/15 (2013/14) £'000
David Anderson Cyfarwyddwr Cyffredinol	95-100 (95-100)	- (5-10)	- -	20 (19)	115-120 (125-130)
Mark Richards Cyfarwyddwr Gweithredu a Dirprwy Cyfarwyddwr Cyffredinol	80-85 (80-85)	- -	- -	15 (6)	95-100 (85-90)
John Williams-Davies Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil	- (55-60)	- -	- -	- (-5)	- (50-55)
Neil Wicks Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol	70-75 (70-75)	- -	- -	15 (6)	85-90 (75-80)
Janice Lane Cyfarwyddwr Addysg, Arddangosfeydd a Chyfrngau Digidol	70-75 (70-75)	- -	- -	38 (25)	110-115 (95-100)
Peter Wakelin Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil	75-80 (15-20)	- -	- -	15 (3)	90-95 (20-25)

Cyflogwyd y cyfarwyddwyr trwy gydol 2014/15 a 2013/14, ac eithrio'r canlynol:

- Gadawodd John Williams-Davies ei swydd ar 31 Rhagfyr 2013. Roedd ei enillion fel Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil yn cynnwys cyflog sylfaenol fel y nodir uchod. Roedd ei gyflog blynyddol ar gyfer 2013/14 rhwng £70,000 a £75,000.
- Dechreuodd Peter Wakelin ar ei swydd ar 1 Ionawr 2014 a gadawodd ei swydd ar 10 Ionawr 2015. Roedd ei enillion fel Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil yn cynnwys cyflog sylfaenol fel y nodir uchod. Roedd ei gyflog blynyddol ar gyfer 2013/14 rhwng £70,000 a £75,000 ac ar gyfer 2014/15 rhwng £75,000 ac £80,000.

Roedd enillion y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn cynnwys cyflog sylfaenol o £100,000 (£100,000 yn 2013/14) a bonws anghyfunol ar sail perfformiad o £ddim (£8,500 yn 2013/14). Ym mis Mehefin 2015 cytunodd y Pwyllgor Tâl ar fonws o £8,500 ar gyfer 2014/15 i'r Cyfarwyddwr Cyffredinol, fodd bynnag roedd y Cyfarwyddwr Cyffredinol wedi ildio ei hawliau i'r bonws hwn cyn 31 Mawrth 2015. Cafodd y bonws ar gyfer 2013/14 ei ad-dalu fel cymorth rhodd i Amgueddfa Cymru hefyd.

Mae Cyfarwyddwyr Amgueddfa Cymru i gyd yn aelodau cyffredin o'r cynllun pensiwn. Cyfrifwyd gwerth y buddion pensiwn a gronwyd yn ystod y flwyddyn yn y tabl uchod gan ddilyn canllawiau Hysbysiad Pensiwn Cyflogwr 430 Swyddfa'r Cabinet, trwy luosi'r gwir gynnydd mewn pensiwn ag 20 a'r gwir gynnydd mewn unrhyw gyfandaliad, heb gynnwys chwyddiant, cyfraniadau'r unigolyn ac unrhyw hawliau pensiwn a drosglwyddwyd.

Buddion Pensiwn	Cynnydd/ (gostyngiad) gwirioneddol o ran pensiwn a'r cyfandaliad cysylltiedig yn 60 oed £	Pensiwn a gronwyd yn 60 oed ar 31 Mawrth 15 a'r cyfandaliad cysylltiedig £	CETV ar 31 Mawrth 15 £'000	CETV ar 31 Mawrth 14 £'000	Cynnydd/ (gostyngiad) gwirioneddol yn y CETV ar ben cyfraniadau'r aelodau £'000
David Anderson Cyfarwyddwr Cyffredinol	0-2,500 a 2,500-5,000 cyfandaliad	5-10,000 a 15,000-20,000 cyfandaliad	134	89	36
Mark Richards Cyfarwyddwr Gweithredu a Dirprwy Cyfarwyddwr Cyffredinol	0-2,500 a 2,500-5,000 cyfandaliad	15,000-20,000 a 45,000-50,000 cyfandaliad	415	328	79
Neil Wicks Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau Corfforaethol	0-2,500 a 2,500-5,000 cyfandaliad	25,000-30,000 a 75,000-80,000 cyfandaliad	459	343	109
Janice Lane Cyfarwyddwr Addysg, Arddangosfeydd a Chyfrngau Digidol	0-2,500 a 5,000-7,500 cyfandaliad	20,000-25,000 a 60,000-65,000 cyfandaliad	365	258	100
Peter Wakelin Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil	0-2,500 a 2,500-5,000 cyfandaliad	0-5,000 as 0-5,000 cyfandaliad	21	3	11

Y Gwerth Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw gwerth cyfalaf buddion y cynllun pensiwn a gronwyd gan aelod ar unrhyw adeg benodol yn ôl asesiad yr actwari. Mae'r cynnydd go iawn yn y CETV yn adlewyrchu'r cynnydd a ariannwyd gan Amgueddfa Cymru i bob pwrpas. Mae'n cymryd i ystyriaeth y cynnydd yn y pensiwn a gronwyd oherwydd chwyddiant, cyfraniadau'r gweithwyr (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun pensiwn arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio cyffredin y farchnad ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

(ch) Gweithiwr Cyflogedig (ac eithrio cyfarwyddwyr) ag enillion dros £60,000

Roedd un gweithiwr cyflogedig (un yn 2013/14) ag enillion rhwng £70,001 a £79,999 ar gyfer y flwyddyn. Roedd saith gweithiwr cyflogedig (saith yn 2013/14) ag enillion rhwng £60,001 a £69,999 ar gyfer y flwyddyn. Mae pob un ohonynt yn aelodau cyffredin o'r cynllun pensiwn. Nid oedd unrhyw weithiwr cyflogedig yn ennill dros £60,000 ac eithrio'r cyfarwyddwyr, a datgelir eu henillion yn nodyn 7(c) uchod.

(d) Canolrif Cydnabyddiaeth

Mae'n ofynnol i Gyrrff a Noddir gan Lywodraeth Cymru ddatgelu'r berthynas rhwng cydnabyddiaeth y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn eu sefydliad a chanolrif cydnabyddiaeth gweithlu'r sefydliad. Cydnabyddiaeth y Cyfarwyddwr Cyffredinol, a enillodd y cyflog mwyaf yn 2014/15, oedd £95,000-£100,000 (2013/14, £105,000-£110,000). Roedd hyn 4.1 gwaith yn fwy (4.5 gwaith yn fwy yn 2013/14) na chanolrif cydnabyddiaeth y gweithlu, sef £23,723 (2013/14, £23,699). Ni chafodd unrhyw weithwyr cyflogedig gydnabyddiaeth a oedd yn uwch na chydabyddiaeth y Cyfarwyddwr Cyffredinol yn 2014/15 na 2013/14. Mae cyfanswm y gydnabyddiaeth yn cynnwys cyflog, tâl anghyfunol sy'n seiliedig ar berfformiad a buddion o fath arall. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a'r gwerth trosglwyddo pensiwn sy'n gyfwerth ag arian parod.

	2014/15	2013/14
Band taliad cydnabyddiaeth yr unigolyn ar y cyflog mwyaf	95,000-100,000	105,000-110,000
Cyfanswm canolrifol	£23,723	23,699
Cymhareb	4.1	4.5

(dd) Aelodau Bwrdd yr Ymddiriedolwyr

Nid yw'r Ymddiriedolwyr yn derbyn unrhyw gydnabyddiaeth. Talwyd cyfanswm o £14,000 (£9,000 yn 2013/14) o dreuliau teithio, cynhaliaeth a llety gennym i aelodau'r Bwrdd a phwyllgorau. Ad-dalwyd treuliau i 19 o ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn.

8. Cyfran o'r Fenter ar y Cyd

Rydym ni a Dinas a Sir Abertawe yn aelodau cyfartal yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe (AGGA Cyf) (Rhif Elusen 1090512), cwmni cyfyngedig trwy warant. Prif nod AGGA Cyf yw sefydlu amgueddfa yn Abertawe i gadw ac arddangos (inter alia) casgliad diwydiannol a morwrol Amgueddfa Cymru a Dinas a Sir Abertawe er budd y cyhoedd. Pe câi AGGA Cyf ei dirwyn i ben neu ei diddymu, mae ei herthyglau a'i memorandwm sefydlu yn nodi y caiff unrhyw eiddo sy'n eiddo i'r elusen neu sy'n cael ei breinio ynddi ei drosglwyddo i elusen neu elusennau eraill ag amcanion tebyg.

Mae cyfran Amgueddfa Cymru o'r symudiad net mewn cronfeydd ac asedau net yn y Fenter ar y Cyd yn cynnwys:

	Cyfanswm Symudiadau Net mewn Cronfeydd		Cyfran o Symudiadau Net mewn Cronfeydd	
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000
Incwm Gwirfoddol: Cyfraniadau	5	5	2	2
Incwm Buddsoddiad	0	0	0	0
Adnoddau i mewn eraill	0	0	0	0
Cyfanswm adnoddau i mewn	5	5	2	2
Gwariant ar weithgareddau elusennol	157	157	79	79
Costau llywodraethu	5	5	2	2
Cyfanswm yr adnoddau a wariwyd	162	162	81	81
Ailbrisió Asedau Sefydlog	0	0	0	0
Symudiadau Net mewn Cronfeydd	(157)	(157)	(79)	(79)

	Cyfanswm Asedau a Rhwymedigaethau		Cyfran o Asedau a Rhwymedigaethau	
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000
Asedau Sefydlog	19,037	19,194	9,518	9,597
Asedau Cyfredol	23	3	12	2
Rhwymedigaethau dyledus o fewn blwyddyn	(23)	(3)	(12)	(2)
Rhwymedigaethau dyledus ar ôl mwy na blwyddyn	(46)	(47)	0	0
Asedau Net	18,991	19,147	9,518	9,597
Cronfeydd	18,989	19,144	9,517	9,595
Cronfa Gyffredinol (digyfngiad)	2	3	1	2
Cronfa Gyfyngedig	18,991	19,147	9,518	9,597

9. Asedau Sefydlog Diriaethol

(a) Amgueddfa Cymru

	Tir Rhydd-ddaliad £'000	Adeiladau Rhydd-ddaliad £'000	Eiddo ar Brydles £'000	Peiriannau a Cherbydau £'000	Gosodiadau, Ffitiadau a Chyfarpar £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu Brisiant						
Ar 1 Ebrill 2014	1,883	20,460	60,468	1,065	2,315	86,191
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	0	1,616	21	57	346	2,040
Lleihad mewn Gwerth	0	(5,848)	0	0	0	(5,848)
Ailbrisió	133	1,141	4,282	0	0	5,556
Ar 31 Mawrth 2015	2,016	17,369	64,771	1,122	2,661	87,939
Dibrisiant						
Ar 1 Ebrill 2014	0	1,051	1,410	613	1,526	4,600
Cost ar gyfer y flwyddyn	0	309	470	49	293	1,121
Lleihad mewn Gwerth	0	(234)	0	0	0	(234)
Ailbrisió	0	80	133	0	0	213
Ar 31 Mawrth 2015	0	1,206	2,013	662	1,819	5,700
Gwerth Llyfr Net						
Ar 1 Ebrill 2014	1,883	19,409	59,058	452	789	81,591
Ar 31 Mawrth 2015	2,016	16,163	62,758	460	842	82,239

(b) Cyfunol

	Tir Rhydd-ddaliad £'000	Adeiladau Rhydd-ddaliad £'000	Eiddo Rhydd-ddaliad £'000	Peiriannau a Cherbydau £'000	Ffitiadau, Gosodiadau a Chyfarpar £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad						
Ar 1 Ebrill 2014	1,883	20,460	60,468	1,065	2,364	86,240
Ychwanegiad yn ystod y flwyddyn	0	1,616	21	57	388	2,082
Lleihad mewn Gwerth	0	(5,848)	0	0	0	(5,848)
Ailbrisió	133	1,141	4,282	0	0	5,556
Ar 31 Mawrth 2015	2,016	17,369	64,771	1,122	2,752	88,030
Dibrisiant						
Ar 1 Ebrill 2014	0	1,051	1,410	613	1,566	4,640
Cost ar gyfer y flwyddyn	0	309	470	49	300	1,128
Lleihad mewn Gwerth	0	(234)	0	0	0	(234)
Ailbrisió	0	80	133	0	0	213
Ar 31 Mawrth 2015	0	1,206	2,013	662	1,866	5,747
Gwerth Llyfr Net						
Ar 1 Ebrill 2014	1,883	19,409	59,058	452	798	81,600
Ar 31 Mawrth 2015	2,016	16,163	62,758	460	886	82,283

Cafodd tir ac adeiladau Amgueddfa Cymru eu prisió'n broffesiynol ar 31 Mawrth 2011 gan M. A. Lawley o Syrffewyr Siartredig Cooke and Arkwright, yn unol â gofynion Safonau Prisió ac Arfarnu Sefydliad Brenhinol y Syrffewyr Siartredig ac FRS15. Roedd prisiad pob eiddo yn cael ei gyfrif yn unol â sail a thybjaethau ar gyfer eiddo perchen-feddianwyr: yn cael eu prisió ar Bris Defnydd Cyfredol gan gymryd y byddai'r eiddo yn cael ei werthu fel rhan o fusnes parhaus neu trwy ddefnyddio'r dull cost cyfnewid ar sail dibrisiant. Yn y cyfams, mae'r asedau hynny'n cael eu hailbrisió gan ddefnyddio mynegai. Y mynegai a ddefnyddiwyd ar gyfer tir ac adeiladau yw'r BCIS *All in Tender Price Index* a amcangyfrifwyd gan Syrffewyr Siartredig Cooke & Arkwright. Gwerth y mynegai ym mis Mawrth 2015 oedd 257 (240 ym mis Mawrth 2014).

Mae'r lleihad yng ngwerth asedau'n adlewyrchu dymchwel rhan o'r prif adeilad yn Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru yn unol â chynlluniau'r project aiddatblygu.

10. Asedau Treftadaeth

(a) Polisiâu Rheoli Casgliadau

Casglu sbesimenau yw'r rheswm dros fodolaeth amgueddfeydd, a'r sail i'w gwaith a'u hamcanion. Amgueddfa Cymru yw'r ystorfa genedlaethol o ddeunyddiau sy'n ymwneud â threftadaeth naturiol Cymru a'i threftadaeth wedi'i chreu a deunyddiau rhyngwladol sy'n helpu i ddiffinio lle Cymru yn y byd. Mae gennym oddeutu 5.1 miliwn o sbesimenau neu grwpiau yn ein casgliadau sydd o bwysigrwydd rhyngwladol. Rydym yn wahanol i amgueddfeydd ac orielau eraill y DU o ran amrywiaeth ein meysydd, ac o ran nifer ac amrywiaeth y safleoedd yr ydym yn eu gweithredu.

Rydym ni'n cadw ac yn adolygu ein polisiâu ar gaffael, gwaredu, gofal a chadwraeth, dogfennu a mynediad i'r safonau rhyngwladol uchaf. Mae manylion llawn y polisiâu hyn ar gael ar gais gan y Cyfarwyddwr Casgliadau ac Ymchwil ym mhencadlys Amgueddfa Cymru: Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NP.

(b) Costau Rheoli Casgliadau

	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Costau rheoli casgliadau		
Cadwraeth	996	368
Dogfennaeth	241	121
Gwasanaeth Casgliadau	145	171
Y Ganolfan Gasgliadau	43	130
	1,425	790

Cydnabyddir y costau hyn yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Mae'r cynnydd mewn costau o gymharu â 2013/14 yn deillio o drosglwyddo swyddi staff i'r adrannau Cadwraeth a Dogfennaeth o adrannau eraill fel rhan o'r broses ailstrwythuro.

(c) Crynodeb o'r asedau treftadaeth wedi'u cyfalafu yn y Fantolen

	Celf £'000	Adeiladau Hanesyddol £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
Asedau a Gyfrannwyd	6,407	160	144	6,711
Asedau a Brynwyd	8,126	5,619	1,064	14,809
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2015	14,533	5,779	1,208	21,520

(i) Asedau Treftadaeth a gyfrannwyd yn ystod y flwyddyn

	Celf £'000	Adeiladau Hanesyddol £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
<i>Portread o'r Capten John Jones</i> – Guan Zoulin	50	-	-	50
<i>Golygfa o St Helen's House, Abertawe</i> – yr Ysgol Brydeinig	20	-	-	20
<i>Dociau Lerpwl</i> – Y Teulu Boyle	130	-	-	130
<i>Coeden ar Primrose Hill</i> – Frank Auerbach	1,008	-	-	1,008
<i>Dienw (Triptych)</i> – Dan Rees (Rhan-gyfraniad)	32	-	-	32
Cyfanswm yr Ychwanegiadau yn ystod y Flwyddyn	1,240	0	0	1,240
Cyfanswm ar 1 Ebrill 2014	5,167	160	144	5,471
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2015	6,407	160	144	6,711

Cafodd yr holl asedau a gyfrannwyd (neu a ran-gyfrannwyd) eu prasio gan staff curadurol yr Amgueddfa neu trwy gyfeirio at anfonebau/gohebiaeth derbyn 'in lieu'.

(ii) Asedau Treftadaeth a brynwyd yn ystod y flwyddyn:

	Celf £'000	Adeiladau Hanesyddol £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
<i>Cist De Hufenwaith Abertawe</i> – George Ridgway	10	-	-	10
<i>Tirlun Mynyddig</i> – Alfred William Hunt	70	-	-	70
<i>Dienw (Triptych)</i> – Dan Rees (Rhan-gyfraniad)	38	-	-	38
<i>Potiau'r Deg Gorchymyn</i> – Nicholas Pope	17	-	-	17
Cyfanswm yr Ychwanegiadau yn ystod y Flwyddyn	135	0	0	135
Cyfanswm ar 1 Ebrill 2014	7,991	5,619	1,064	14,674
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2015	8,126	5,619	1,064	14,809

Ni waredwyd unrhyw asedau sydd wedi'u cynnwys yn y Fantolen yn y 5 mlynedd diwethaf.

(ch) Crynodeb o wariant caffael sbesimenau yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol

Gwariant caffael ar sbesimenau di-gyfalaf dros y pum mlynedd diwethaf:

	2014/15 £'000	2013/14 £'000	2012/13 £'000	2011/12 £'000	2010/11 £'000
Celf	71	25	43	47	105
Y Gwyddorau Naturiol	33	71	93	79	68
Diwydiant	2	2	0	8	5
Cadwraeth	7	7	14	9	10
Y Llyfrgell	88	78	103	131	142
Hanes	266	112	171	144	155
	467	295	424	418	485

Mae'r gwariant yn cynnwys caffaeliadau sy'n werth llai na £10,000 (caffaeliadau sy'n werth llai na £5,000 cyn 2014/15), gwaith maes, adnewyddu ac adfer casgliadau.

(d) Rhagor o wybodaeth am asedau treftadaeth yng nghasgliad yr Amgueddfa

Nifer yr eitemau sydd gennym:

Mae tua 5.1 miliwn o eitemau yng nghasgliadau Amgueddfa Cymru

Archaeoleg a Niwmismateg	1,270,630
Celf	44,107
Bioamrywiaeth	2,450,892
Daeareg	419,878
Diwydiant	282,422
Amgueddfa Wlân Cymru	12,000
Y Llyfrgell	261,762
Hanes Cymdeithasol a Diwylliannol	394,893
Cyfanswm	5,136,584

(i) Archaeoleg a Niwmismateg: mae gan yr Adran gasgliad o 786,077 o eitemau yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, yn ogystal â 484,553 yn Amgueddfa Lleng Rufeinig Cymru yng Nghaerllion. Mae archaeoleg a niwmismateg (astudiaeth o geiniogau a medalau) yn adrodd hanes ac archaeoleg Cymru ers y defnydd cyntaf o ogofâu 250,000 o flynyddoedd yn ôl tan ddechrau'r chwyldro diwydiannol.

(ii) Celf: Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yw cartref ein casgliad cenedlaethol o gelfyddyd gain a chymhwysol. Mae'r adnodd unigryw hwn yn cofnodi hanes celf yng Nghymru ers yr unfed ganrif ar bymtheg, ac mae'n gasgliad rhyngwladol o bwys o gelfyddyd Brydeinig ac Ewropeaidd, yn ogystal â gwaith o ddiwylliannau eraill.

(iii) Bioamrywiaeth: mae'r Adran Bioamrywiaeth a Bywydeg Gyfundrefnol yn gyfuniad o'r adrannau Botaneg a Sŵoleg gynt. Mae ganddi gasgliad o 2,450,892 o eitemau yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd. Rydym yn arddangos sbesimenau yn yr orielau hanes natur, neu gellir eu gweld trwy drefniant. Mae'r astudiaeth o fioamrywiaeth y ddaear a sut mae organebau'n rhyngweithio yn hollbwysig i'n lles yn y dyfodol.

(iv) Daeareg: mae gan yr Adran Ddaeareg gasgliad o 419,878 yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd. Mae'r rhain yn cynnwys creigiau, mwynau a ffosilau sy'n ein helpu i ddeall hanes daearegol y Ddaear o'r cychwyn tua 4,600 miliwn o flynyddoedd yn ôl, a'r prosesau sy'n rhan o'r broses o ffurfio a siapio cramen y ddaear. Maent yn cynnwys tystiolaeth i ddangos sut yr esblygodd Cymru fel y mae heddiw dros 700 miliwn o flynyddoedd.

(v) Diwydiant: mae gan yr Adran Ddiwydiant 282,422 o wrthrychau yn ei chasgliadau. Maent yng ngofal Amgueddfa Lechi Cymru, Big Pit, Amgueddfa Genedlaethol y Glannau a'r Ganolfan Gasgliadau Genedlaethol yn Nantgarw, lle gellir eu gweld trwy drefniant. Mae'r casgliad yn cynnwys eitemau o'r diwydiannau glo, gweithgynhyrchu, morwrol a thrafnidiaeth. Mae cyfrifiad 1841 yn dangos mai Cymru oedd y wlad gyntaf yn y byd â chyfran uwch o'r gweithlu yn gweithio ym myd diwydiant nag amaethyddiaeth – ac mai Cymru oedd 'gwlad ddiwydiannol gynta'r byd' felly.

(vi) Amgueddfa Wlân Cymru: mae gan yr amgueddfa 12,000 o eitemau yn ei chasgliad.

(vii) Y Llyfrgell: mae'r brif Lyfrgell, sydd yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd, yn cynnwys 261,762 o lyfrau a chyfnodolion, ac ychwanegir oddeutu 3,000 o gyfrolau bob blwyddyn. Mae'n cynnwys casgliad o lyfrau prin ac argraffiadau arbennig, yn enwedig ym maes hanes natur. Mae hefyd yn ffynhonnell wybodaeth i staff yr Amgueddfa, a gall y cyhoedd weld eitemau yn y Llyfrgell trwy drefniant.

(viii) Bywyd Gwerin: mae 394,893 o eitemau yn y casgliad hwn sydd yn Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru. Mae'n cwmpasu bywyd y cartref, diwylliant, amaeth a masnach yng Nghymru o'r Oesoedd Canol hyd heddiw. Mae'r Amgueddfa yn dangos a dehongli'r meysydd hyn trwy gyfrwng deugain a mwy o adeiladau sydd wedi'u hailgodi ar hyd a lled y safle can erw. Mae archifau ffotograffig, ffilm a sain helaeth yma hefyd.

11. Buddsoddiadau Asedau Sefydlog

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000
Ar 1 Ebrill 2014	2,533	2,388	2,533	2,388
Ychwanegiadau i fuddsoddiadau ar sail cost	225	495	225	495
Gwarediadau yn ôl gwerth y farchnad	(223)	(478)	(223)	(478)
Enillion Net ar Ailbriso	126	128	126	128
Gwerth y Farchnad ar 31 Mawrth 2015	2,661	2,533	2,661	2,533

O'r cyfanswm buddsoddiadau o £2,661,000, roedd £2,215,000 (£2,110,000 ar 31 Mawrth 2014) mewn Cronfeydd Preifat Cyfyngedig a £446,000 (£423,000 ar 31 Mawrth 2014) mewn Cronfeydd Preifat Digyfyngiad.

Cost hanesyddol buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2015 oedd £2,068,000 (£1,933,000 ar 31 Mawrth 2014). Mae'r portffolio'n cynnwys Buddsoddiadau Cyfunol (Ymddiriedolaethau Unedol) a awdurdodwyd gan y Bwrdd Gwarantau a Buddsoddiadau (cafodd y rhain eu prisio'n broffesiynol gan Barclays, rheolwyr buddsoddiadau Amgueddfa Cymru) ac mae'r cyfranddiadau (cymynrodd i Amgueddfa Cymru) wedi'u rhestru ar Gyfnewidfa Stoc Llundain.

Cadwyd buddsoddiadau yn y dosbarthiadau asedau canlynol:

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000
Buddsoddiadau Rhestredig y DU	1,584	1,547	1,584	1,547
Buddsoddiadau Rhestredig y tu allan i'r DU	1,004	895	1,004	895
Arian Parod ac Adneuron	73	91	73	91
	2,661	2,533	2,661	2,533

12. Stoc

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000
Nwyddau Siop ar werth	0	0	381	379
Stoc cyhoeddiadau a gedwir ar wahân	31	37	31	37
	31	37	412	416

13. Dyledwyr

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000
Dyledwyr Masnach	83	270	207	378
Swm sy'n ddyledus gan yr is-gwmni masnachol	993	546	0	0
Benthyciad sy'n ddyledus gan yr is-gwmni masnachol	301	301	0	0
Dyledwyr eraill	2,567	1,579	2,567	1,489
Rhagdaliadau	2,116	2,243	2,151	2,284
	6,060	4,939	4,925	4,151
Balansau gyda'r canlynol:				
Cyrrff llywodraeth ganolog	2,495	1,554	2,495	1,464
Cyrrff y GIG	0	0	1	4
Awdurdodau lleol	16	160	17	162
Is-gyfanswm balansau rhynglywodraeth	2,511	1,714	2,513	1,630
Cyrrff y tu allan i'r llywodraeth	3,549	3,225	2,412	2,521
Cyfanswm	6,060	4,939	4,925	4,151

Mae Rhagdaliadau yn cynnwys cyfraniadau ymlaen llaw at y cynllun pensiwn o £1,963,000 ar 31 Mawrth 2015 (£2,082,000 ar 31 Mawrth 2014).

14. Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000
Benthyciadau	43	43	43	43
Credydwyr Masnach	281	367	353	480
Croniadau	1,511	1,278	1,624	1,359
	1,835	1,688	2,020	1,882
Balansau gyda'r canlynol:				
Cyrrff llywodraeth ganolog	233	295	233	295
Awdurdodau lleol	0	2	0	2
Is-gyfanswm balansau rhynglywodraeth	233	297	233	297
Cyrrff y tu allan i'r llywodraeth	1,602	1,391	1,787	1,585
Cyfanswm	1,835	1,688	2,020	1,882

15. Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000
Benthyciadau	65	108	65	108

Mae cyfanswm benthyciad o £108,000 yn ddyledus gan yr Ymddiriedolaeth Garbon, i'w ad-dalu ar gyfradd o £43,000 y flwyddyn. Mae £43,000 yn ddyledus cyn pen blwyddyn, a'r £65,000 sy'n weddill yn ddyledus cyn pen 5 mlynedd.

16. Ymrwymadau Prydles Weithredu

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2015 £'000	2014 £'000	2015 £'000	2014 £'000
Dod i ben:				
Rhwng blwyddyn a phum mlynedd	0	0	2	10

17. Pensiynau

Mae gan Amgueddfa Cymru gynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio yn y Deyrnas Unedig, sydd wedi'i warantu gan Warrant y Goron a gyhoeddwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Cyflawnwyd prisiad actwariaidd llawn ar 31 Mawrth 2012. Cafodd ei ddiweddarau ar 31 Mawrth 2015 gan actwari annibynnol cymwys gan ddefnyddio canllawiau Trysorlys Ei Mawrhydi.

Roedd y prisiad actwariaidd ar 31 Mawrth 2015 yn dangos cynnydd yn y diffyg o £30,786,000 i £30,861,000. Roedd ein cyfraniad at y cynllun yn ystod y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2015 yn £2,940,000 (£3,005,000 hyd 31 Mawrth 2014), ar gyfradd o 21.3% o'r Tâl Pensiynadwy. Gwnaed taliadau ychwanegol gennym i'r cynllun hefyd er mwyn diwallu costau straen ymddeoliadau cynnar ar delerau wedi'u gwella, cyfanswm o £119,000 (£1,119,000 yn 2013/14).

Rydym yn disgwyl cyfrannu £2,984,000 at y Cynllun yn 2015/16.

(a) Symiau yn y fantolen:

	2015 £'000	2014 £'000
Gwerth teg asedau	111,525	97,850
Rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio (Diffyg)	(142,386)	(128,636)
	(30,861)	(30,786)

(b) Dadansoddiad o newidiadau yng ngwerth teg asedau:

	2015 £'000	2014 £'000
Gwerth teg asedau agoriadol	97,850	89,594
Adenillion disgwylidiedig	5,069	4,117
Cyfraniadau cyflogwr	3,059	4,124
Cyfraniadau aelodau	1,261	1,288
Enillion profiad actwariaidd	8,951	3,206
Buddion a dalwyd	(4,665)	(4,479)
Gwerth teg asedau i gloi	111,525	97,850

(c) Dadansoddiad o newidiadau yng ngwerth cyfredol rhwymedigaethau buddion wedi'u diffinio:

	2015 £'000	2014 £'000
Rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio agoriadol	128,636	112,733
Cost cyfredol y gwasanaeth	2,762	2,270
Cwtogiad	62	838
Cyfraniadau aelodau	1,261	1,288
Cost llog	5,523	4,617
Colledion actwariaidd	8,807	11,369
Buddion a dalwyd	(4,665)	(4,479)
Rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio i gloi	142,386	128,636

(ch) Enillion/(Colledion) Actwariaidd a godwyd ar y Datganiad o Weithgareddau Ariannol:

	2015 £'000	2014 £'000
Enillion/(Colledion) profiad actwariaidd – gwerth teg asedau (nodyn 17b)	8,951	3,206
Enillion/(Colledion) actwariaidd – gwerth cyfredol rhwymedigaethau (nodyn 17c)	(8,807)	(11,369)
Enillion/(Colledion) actwariaidd	144	(8,163)

(d) Symiau a godwyd ar adnoddau a wariwyd:

	2015		2014	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost gyfredol y gwasanaeth	2,762		2,270	
Cwtogiad	62		838	
		2,824		3,108
Adenillion disgwylidiedig ar asedau	(5,069)		(4,117)	
Costau llog	5,523		4,617	
		454		500
Cyfanswm symiau a godwyd ar adnoddau a wariwyd	3,278		3,608	

Mae'r symiau uchod a godwyd ar adnoddau a wariwyd wedi'u cynnwys mewn costau staff, a nodir yn nodyn 7a i'r cyfrifon hyn.

(dd) Prif gategorïau asedau'r cynllun fel canran o gyfanswm asedau'r cynllun:

	2015	2014
Ecwiti	59.80%	61.00%
Giltiau Mynegai Cysylltiol	15.40%	14.50%
Bondiau corfforaethol	10.90%	10.80%
Eraill	13.90%	13.70%

(e) Prif ragdybiaethau actwariaidd:

	2015	2014
Cyfradd gostyngiad	3.55%	4.35%
Chwyddiant – RPI	3.20%	3.50%
Chwyddiant – CPI	2.20%	2.50%
Twf cyflogau	4.20%	4.50%
Cynnydd taliadau pensiwn – cyn 2000	3.20%	3.50%
Cynnydd taliadau pensiwn – ar ôl 2000	2.20%	2.50%
Cynnydd pensiwn gohiriedig	2.20%	2.50%
Adenillion disgwylidiedig ar asedau	4.00%	5.20%
Rhagdybiaeth disgwylid oes – 65 oed		
Dynion	87.1	87.1
Menywod	89.1	89.4
Rhagdybiaeth disgwylid oes – 45 oed		
Dynion	88.4	88.4
Menywod	90.6	90.9

Mae'r gyfradd adenillion ddisgwylidiedig a ddefnyddir ar asedau o 4.0% yn deillio o adenillion disgwylidiedig wedi'i phwysoli ar bob un o brif gategorïau'r ased. Yn benodol:

- Cymerwyd mai 2.2% yw'r adenillion blynyddol disgwylidiedig ar giltiau llog sefydlog a mynegai cyswllt, sy'n cyfateb i gynnyrch blynyddol ar fynegai gilt 20 mlynedd FTSE ar 31 Mawrth 2015.
- Cymerwyd mai 3.55% yw enillion blynyddol disgwylidiedig bondiau corfforaethol, sy'n cyfateb i'r gyfradd ddisgownt.

- Cymerwyd mai 4.45% y flwyddyn yw'r adenillion blynyddol disgwylidig ar ecwiti. Cymerwyd bod hyn 2.25% uwchben adenillion disgwylidig ar giltiau.
- Cymerwyd mai 4.45%, yw'r enillion disgwylidig ar eiddo, sef yr un faint â'r enillion disgwylidig ar ecwiti.

(f) Symiau ar gyfer y flwyddyn gyfredol a'r pedair blynedd flaenorol:

	2015 £'000	2014 £'000	2013 £'000	2012 £'000	2011 £'000
Gwerth teg asedau	111,525	97,850	89,594	77,660	74,549
Rhwymedigaethau buddion wedi'u diffinio	(142,386)	(128,636)	(112,733)	(92,591)	(87,875)
Diffyg	(30,861)	(30,786)	(23,139)	(14,931)	(13,326)
Addasiadau profiad ar asedau	8,951	3,206	6,515	(2,208)	1,224
Addasiadau profiad ar rwymedigaethau	(76)	0	0	0	0

18. Datganiad Cronfeydd

(a) Symudiadau mewn Cronfeydd

	1 Ebrill 2014 £'000	Adnoddau i mewn £'000	Adnoddau a wariwyd £'000	Symudiadau Trosglwyddo eraill yn y flwyddyn £'000	31 Mawrth 2015 £'000
Cronfeydd Cyhoeddus					
Cyfyngedig – Cyfalaf	94,900	3,228	(6,971)	5,142	96,299
Cyfyngedig – Sbesimenau	13,310	693	(573)	17	13,447
Cyfanswm Cyfyngedig	108,210	3,921	(7,544)	5,159	109,746
Digyfyngiad	4,625	28,157	(26,656)	13	6,139
Cronfa benswn wrth gefn	(30,786)	0	(219)	144	(30,861)
Cyfanswm Digyfyngiad	(26,161)	28,157	(26,875)	157	(24,722)
Cyfanswm Cronfeydd Cyhoeddus	82,049	32,078	(34,419)	5,316	85,024
Cronfeydd Preifat					
Cyfyngedig	7,682	2,942	(294)	175	10,505
Digyfyngiad	1,234	271	(67)	44	1,482
Cyfanswm Cronfeydd Preifat	8,916	3,213	(361)	219	11,987
Cyfanswm	90,965	35,291	(34,780)	5,535	97,011

Cofnodwyd £6,040,000 o Gronfeydd Cyhoeddus Digyfyngiad yn ein cofnodion anghyfunol ar 31 Mawrth 2015, gyda £99,000 wedi'i briodoli i Mentrau AOCC Cyf.

Mae'r Cronfeydd Cyfyngedig Preifat yn cynnwys tri balans cronfa fawr sef: Cronfa Project Ailddatblygu Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru a Chronfa'r Adran Gelf.

(b) Dadansoddiad o'r Asedau Net rhwng Cronfeydd

	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2015 £'000
	Cyfyngedig £'000	Digyfyngiad £'000	Cyfyngedig £'000	Digyfyngiad £'000	
Asedau Sefydlog	106,746	801	7,676	759	115,982
Asedau Cyfredol	3,150	7,273	2,829	723	13,975
Rhwymedigaethau Cyfredol	(150)	(1,870)	0	0	(2,020)
Rhwymedigaethau Hirdymor	0	(65)	0	0	(65)
Asedau Net (cyn rhwymedigaethau pensiwn)	109,746	6,139	10,505	1,482	127,872
Rhwymedigaethau Pensiwn	0	(30,861)	0	0	(30,861)
Asedau Net (ar ôl rhwymedigaethau pensiwn)	109,746	(24,722)	10,505	1,482	97,011

19. Cysoni'r Newidiadau mewn Adnoddau i'r Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2014/15 £'000	2013/14 £'000	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Adnoddau i mewn net ar gyfer y flwyddyn ariannol	396	5,026	432	5,031
Cyfran o'r Fenter ar y Cyd	79	79	79	79
Asedau a Gyfrannwyd	(1,240)	(1,264)	(1,240)	(1,264)
Dibrisiant	1,121	1,158	1,128	1,162
Lleihad yng Ngwerth Asedau Sefydlog	5,614	0	5,614	0
Gostyngiad mewn Stociau	6	22	4	6
(Cynnydd) mewn Dyledwyr	(1,121)	(890)	(774)	(1,095)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Credydwyr	129	(433)	120	(382)
Costau pensiwn blynyddol cyfredol FRS17	219	(516)	219	(516)
Arian Net i mewn o Weithgareddau Gweithredu	5,203	3,182	5,582	3,021

20. Gwariant Cyfalaf a Buddsoddiad Ariannol

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2014/15 £'000	2013/14 £'000	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Taliadau i gaffael Asedau Sefydlog Diriaethol	(2,156)	(2,161)	(2,199)	(2,167)
Taliadau i gaffael Buddsoddiadau	(2)	(17)	(2)	(17)
	(2,158)	(2,178)	(2,201)	(2,184)

21. Rheoli Adnoddau Hylif

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2014/15 £'000	2013/14 £'000	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Buddsoddiadau ar 1 Ebrill 2014	506	503	506	503
Cynnydd mewn buddsoddiadau tymor byr	1,006	3	1,006	3
Buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2015	1,512	506	1,512	506

22. Ariannu

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2014/15 £'000	2013/14 £'000	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Benthyciadau sy'n ddyledus ar 1 Ebrill 2014	151	195	151	195
Ad-daliadau benthyciad	(43)	(44)	(43)	(44)
Benthyciadau sy'n ddyledus ar 31 Mawrth 2015	108	151	108	151

23. Symudiadau Arian Parod

	Amgueddfa Cymru		Cyfunol	
	2014/15 £'000	2013/14 £'000	2014/15 £'000	2013/14 £'000
Arian Parod Net ar 1 Ebrill 2014	4,136	3,179	4,793	4,003
Arian Parod i Mewn Net	1,996	957	2,333	790
Arian Parod Net ar 31 Mawrth 2015	6,132	4,136	7,126	4,793

24. Ymrwymadau Cyfalaf

	2015 £'000	2014 £'000
Ar ddyddiad llunio'r fantolen roedd ymrwymadau cyfalaf o	1,285	1,363

Roedd y prif ymrwymadau ar 31 Mawrth 2015 a 31 Mawrth 2014 yn ymwneud â phroject ailddatblygu Sain Ffagan.

25. Gwarantau a Rhwymedigaethau Amodol

Ar 31 Mawrth 2015, roedd dau hawliad yn ein herbryn nad oes yswiriant ar eu cyfer. Mae'r hawliadau yn ymwneud ag anafiadau personol honedig a ddigwyddod yn ein hamgueddfeydd. Nid yw uchafswm y rhwymedigaeth ar gyfer yr hawliad yn hysbys. Rydym yn parhau i wrthwynebu unrhyw atebolrwydd yn yr achosion hyn.

Pe bai Big Pit Amgueddfa Lofaol Cymru yn cau, mae gwarant i ddiogelu siafft y pwll a'r ardaloedd cyfagos. Mae dadgomisiynu yn debygol o gostio tua £1 miliwn ac mae'r swm wedi ei warantu gan Lywodraeth Cymru.

26. Trafodion Partion Cysylltiedig

Mae Amgueddfa Cymru yn Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Felly, ystyrir bod Llywodraeth Cymru yn barti cysylltiedig. Yn ystod y flwyddyn, cafodd Amgueddfa Cymru gyllid gan Lywodraeth Cymru ar ffurf Cymorth Grant Refeniw, Cyfalaf a Phrynu Sbesimenau, a grant arall y cyfeirir ato yn Nodyn 2. Bu'n gyfrifol am wariant o £7,025 hefyd. Derbynasom £33,877 o incwm mewn perthynas â gweithgareddau gwasanaeth gan Lywodraeth Cymru hefyd, a £31,224 gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Gwnaed y taliadau canlynol i bartion cysylltiedig eraill yn ystod 2014/15:

- £38,391 i'n cyfreithwyr, Geldards LLP. Mae Huw Williams, Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio, yn aelod o Geldards LLP ac ef yw'r Is-gadeirydd.
- £24,808 i Brifysgol Caerdydd. Mae'r Ymddiriedolwr Dr Carol Bell yn aelod o Gyngor Prifysgol Caerdydd. Cawsom hefyd incwm o £5,760 gan Brifysgol Caerdydd yn ystod y flwyddyn.
- £13,439 i Gymdeithas yr Amgueddfeydd. Mae David Anderson, Cyfarwyddwr Cyffredinol, yn aelod o Fwrdd y Gymdeithas.

- £8,675 i Ganolfan Mileniwm Cymru. Mae'r Ymddiriedolwr Dr Carol Bell yn aelod o Fwrdd Canolfan Mileniwm Cymru.
- £1,000 i Creative & Cultural Skills. Mae David Anderson, Cyfarwyddwr Cyffredinol, yn aelod o Fwrdd Creative & Cultural Skills.

Nid oedd unrhyw falansau dros ben ar ddiwedd y flwyddyn, ac roedd pob archeb a wnaed yn unol â'n gweithdrefnau caffael.

Yn ystod y flwyddyn gwasanaethodd Elisabeth Elias, Llywydd; J. Peter W. Morgan, Trysorydd; Laurie Pavelin, Trysorydd; Gareth Williams, Ymddiriedolwr a Glenda Jones, fel saith cyfarwyddwr AGGA Cyf y cyfeirir atynt yn Nodyn 8 i'r Cyfrifon. Nid oes yr un o'r cyfarwyddwr yn cael cydnabyddiaeth ariannol gan y cwmni hwn.

27. Digwyddiadau ar ôl y Fantolen

Cafodd y datganiadau ariannol hyn eu hawdurdodi gan y Swyddog Cyfrifyddu i'w cyhoeddi ar 16 Gorffennaf 2015. Ni fu unrhyw ddigwyddiadau eraill ar ôl y fantolen.

